

Verksamhetsberättelse 1988

**Internationella Handelskammarens (ICC)
Svenska Nationalkommitté**

Svenska ICC-Kommitténs Service AB

Verksamhetsberättelse 1988

**Internationella Handelskammarens (ICC)
Svenska Nationalkommitté**

Svenska ICC-Kommitténs Service AB

Ordföranden har ordet

ICC:s Svenska Nationalkommitté har ett framgångsrikt år bakom sig. Kommitténs arbete ligger helt i linje med en av de dominerande utvecklingsriktningarna för svensk industri, nämligen en fortsatt internationalisering. Under 1988 köpte svensk industri företag utomlands för ett lika stort belopp som investeringarna i svensk industri i Sverige. Det har icke hänt tidigare. I takt med utvecklingen har svenska Nationalkommittén rönt ett växande engagemang från svenska företag. Det kan exemplifieras med det förhållandet att den svenska nationalkommittén trots Sveriges litenhet är den näst största av ICC:s alla nationalkommittéer med avseende på antal medlemmar.

Privatisering har fått en ökad prioritering i ICC-arbetet. En utvecklingsinriktning som kommittén bedömer aktuell för såväl industriländer som utvecklingsländer. Detta är en viktig del av ICC:s åtaganden till förmån för marknadsekonomi som ett bärande tema för frihet, effektivitet och hög levnadsstandard.

Handelns liberalisering och utvecklingen inom Uruguay-rundan bevakas intensivt av ICC.

ICC hade en konferens i Istanbul i september. Den rönt stort intresse i medlemskretsen och från regeringen i Ankara.

Svenska Nationalkommittén har arrangerat ett stort antal seminarier, som rönt livlig uppmärksamhet och försöker förmedla arbetsresultat från huvudorganisationen men tar även egna initiativ. Liksom tidigare är Sverige rikligt representerat i ICC:s olika kommittéer i Paris.

Den svenska nationalkommitténs ekonomi är utmärkt. 1989 föreslår arbetsutskottet att avgifterna hålls oförändrade för tredje året i rad.

Curt Nicolin

Generalsekreteraren har ordet

Självreglering är en av Internationella Handelskammarens (ICC) allra viktigaste arbetsuppgifter. Näringslivets egna åtgärder för att lösa problem resulterar förhoppningsvis i att riskerna för lagstiftning minskar. Några praktiska exempel där den svenska Nationalkommittén varit aktiv kan vara av intresse att nämna. ICCs Grundregler för reklam och Regler för säljfrämjande åtgärder har översatts och bearbetats till svenska. För att skapa extra trovärdighet till att dessa koder följs har Nationalkommittén beslutat att tillsammans med Näringslivets Delegation för Marknadsrätt inrätta ett Marknads-etiskt Råd (MER), som skall kunna ge auktoritativa besked om vad som är god affärssed. På svenskt initiativ har ICC utarbetat ett förslag till hur företag skall kunna utföra miljörevision, för att företagsledningen därigenom skall kunna få en samlad bild av företagets miljösatningar. Ytterligare exempel på medverkan i självsanering är Nationalkommitténs bidrag till Aktie-marknadsnämndens verksamhet.

ICC systematiserar och harmoniserar regelsystem för den internationella handeln. Därigenom underlättas företagets verksamhet och kostnader sparas. Modernisering av de internationella leveransklausulerna Incoterms, standardisering av kontraktsgarantier och regler för papperslös handel (UNCID) är konkreta och praktiska exempel på hjälpmedel för näringslivet.

ICC har arbetat intensivt för att främja frihandeln och bekämpa protektionismen. GATT-förhandlingarna i Genève har fått ett flertal

konkreta förslag från ICC beträffande tvistlösningsmekanismer, handeln med tjänster, subsidier, skyddsklausuler och förstärkning av GATT-systemet för att frihandeln skall kunna främjas.

Fria marknader är grunden för det internationella näringslivet och kapitalmarknaderna intar en särställning, eftersom de är förutsättningen för näringslivets kapitalanskaffning. Det är därför angeläget att stärka allmänhetens förtroende för kapitalmarknaderna. De nationella bankinspektionerna har bildat ett internationellt organ för att samarbeta över gränserna. EG och EFTA har börjat uppmärksamma värdepappersmarknaderna. Trenden är att allt fler aktörer intresserar sig för börsfrågor. ICC i Paris har på Nationalkommitténs initiativ bildat en arbetsgrupp för att behandla börs- och värdepapper.

Medlemsvärvningen har fortsatt under 1988, och under de två senaste åren har antalet medlemmar i Nationalkommittén ökat med 70 procent och är nu 490, vilket är det högsta någonsin. Detta har medfört en väsentlig förstärkning av Nationalkommitténs ekonomiska bas och dess potentiella inflytande. Svenska ICC är nu näst störst i ICC-familjen. Det är endast Västtyskland som ligger aningen före Sverige i medlemsantal.

Staffan Jerneck

Verksamhetsberättelse 1988

VAD ÄR ICC?

Internationella Handelskammaren (ICC) är det internationella näringslivets topporganisation med medlemmar i mer än 110 länder. ICC är den främsta internationella näringslivsorganisationen och den enda som representerar både i- och u-länder. ICC har konsultativ status hos FN och dess fackorgan och har därigenom alltid möjlighet att framföra näringslivets synpunkter.

Behovet av ett starkt näringsliv och en stark och representativ internationell näringslivsorganisation (ICC) är stort när världens regeringar i allt större utsträckning sluter sig samman.

ICC bekämpar protektionism, främjar frihandel som ger ökat välbefinnande, försvarar marknadsekonomi och den fria konkurrensen.

ICC systematiserar, moderniserar och harmoniserar internationella leveransklausuler, regler och rutiner i den internationella handeln. Resultatet av denna verksamhet är att företagets arbete underlättas, vilket medför kostnadsbesparingar och leder till ökad säkerhet när säljare och köpare skriver internationella kontrakt om när, var och hur varan skall levereras och vem som har ansvar.

ICC har stor tilltro till näringslivets självansvar och utarbetar och fastställer regler som skall främja självansvar. Därigenom minskar risken för att skilda nationer skall utforma egen lagstiftning, som försvårar eller på annat sätt hämmar flödet av varor och tjänster och därmed företagets verksamhet.

ICC stimulerar kontakter och utbyte mellan affärsmän. Ökad internationell kontaktyta inverkar gynnsamt på förståelsen mellan länder och företag samt minskar riskerna för protektionism.

ICC I PARIS

Peter Wallenberg, som under de två senaste åren varit vice president, valdes den 30 november av ICCs Council, som är det högsta beslutande organet, till ny president för ICC efter brasilianaren Theophilo de Azeredo Santos för tvåårsperioden 1 januari 1989 - 31 december 1990. Wallenberg är den fjärde svenske presidenten i ICCs historia. Till ny vice president valdes amerikanen Joseph E. Connor, som är ordförande i amerikanska ICC samt i Price Waterhouse World Firm.

J. Hugh Faulkner från Canada utsågs att efterträda Hans König som generalsekreterare för ICCs internationella huvudkontor i Paris, och tillträder våren 1989. Faulkner har varit minister i Trudeaus regering och därefter chef för Alcan Aluminium i Indien och Europa.

ICCs Council sammanträdde under året 22 juni och 30 november. Curt Nicolin, Peter Wallenberg, Staffan Jerneck och Ingall Nyman representerade nationalkommittén.

Som resultat av den rapport som konsultbyrån McKinsey utarbetat beträffande ICCs verksamhet och förvaltning samt den interna utvärderingen av rapporten beslutades vid junisammanträdet att göra vissa förändringar i ICCs stadgar. Budgetkommissionen avskaffades samtidigt som finanskommittén fick utvidgat mandat.

Curt Nicolin representerade under 1988 de nordiska nationalkommittéerna i ICCs styrelse (Executive Board), och deltog i sammanträde den 11 februari i New York, 21 juni i Paris, 21 september i Istanbul och 29 november i Paris. Nicolin efterträds som nordisk representant 1989-91 av ordföranden i den finska nationalkommittén Asko Tarkka.

Under året har förste direktören Marie C. Psimènos de Metz-Noblat, kabinettschefen Peter Weinert och direktören Pierre Jonneret lämnat sina tjänster i Paris.

"INVESTING FOR GROWTH" - KONFERENS I ISTANBUL

De stora ICC-kongresserna går av stapeln vart tredje år, och mellan dessa arrangeras konferenser, som är av mindre dimension. Den turkiska nationalkommittén inbjöd till konferens om "Investing for Growth" den 21-23 september i Istanbul. Turkiske presidenten Kenan Evren invigde konferensen, premiärminister Turgut Özal samt finansminister Yssuf Bozkurt Özal medverkade med information om det ekonomiska läget i Turkiet och de villkor som gäller för utländska investeringar. Curt Nicolin framträdde i sessionen om Taxation, Savings Policy and Capital Markets, Peter Wallenberg ledde diskussionen om Privatisation, Financing Infrastructure and Efficient Capital Formation, Hugo Lindgren, S-E-Banken, redovisade ICCs rapport om utländska investeringar i u-länderna under rubriken Reforming Legal and Administrative Structures, Anders Stenlund, Industriförbundet, redogjorde för Self-regulation in Marketing: the International Experience, och Tell Hermanson, Stockholms Handelskammare, höll föredrag om The Nordic Countries Experience vid en session om Transborder cooperation between Chambers of Commerce.

I den svenska delegationen, som leddes av Curt Nicolin, ingick förutom ovan nämnda bl a Göran Albinsson-Bruhner, Svenska Dagbladet, Gunnar Eliasson, Industriens Utredningsinstitut, Simon Liliedahl, Electrolux International Services AB, Björn Linton, Ericsson Network Engineering, Hans Swedberg, Utlandsservice AB, och Tom Wachtmeister, Atlas Copco AB. I anslutning till konferensen anordnade ICCs kommission för sjötransporter ett seminarium om "the Changing International Shipping Scene: Opportunities and Challenges".

KONFERENSENS SLUTSATSER

Konferensen fastställde bl a följande slutsatser:

Investeringar

- Den viktigaste förutsättningen för en investering är att den är effektiv, produktiv och tar miljöhänsyn.
- Avgörande för en investering är stabilt politiskt system med en regering som respekterar näringslivet, effektiv och hederlig byråkrati, god utbildnings- och hälsostandard, sund penning- och skattepolitik, moderat beskattning av personer och företag, skydd för privat och industriellt ägande, och ett opartiskt rättssystem.
- Bilaterala investeringsgarantier mellan i- och u-länder stimulerar kapitalöverföringar.
- Tillkomsten av MIGA, som skall försäkra investeringar i u-länderna mot icke-kommersiella risker, är positiv.

Sparande

- Förutom företagrande och ett gynnsamt investeringsklimat krävs en ökad mobilisering av hushållssparande. Ett betydelsefullt element för att uppnå ökat sparande är en positiv realränta efter skatt.
- För många länder är det angeläget att underlätta för den arbetskraft som verkar utomlands att transferera pengar till hemlandet.

Ägande

- Statsägda företag runt om i världen konsumerar stor mängd kapital för investeringar, som ofta ger en låg avkastning på grund av att ägarna (regeringar/myndigheter) ingriper i den dagliga skötseln, och av brist på konkurrens. Genom att privatisera dessa företag kan ökad effektivitet och bättre utnyttjande av kapitalstocken åstadkommas.
- Överföring av ägande i privat regi måste följas av ökad konkurrenskraft och förhöjd produktivitet.
- Ökad utbildning av lokal revisionskompetens kan leda till ökade investeringar.

Marknad

- Investeringar kräver tillgång till exportmarknader, vilket ökar kraven på att stärka GATT och det multinationella handelssystemet. Näringslivets intresse av att investera minskar om inte Uruguay-förhandlingarna leder till lyckade resultat.

-Inställningen till utländska investeringar har blivit mer positiv i u-länderna medan i-länderna blivit mer negativa till att investera i u-länder.

-Internationella organisationers bidrag till att öka investeringsvolymen genom att i u-länder finansiera och ge tekniskt bistånd till särskilda projekt är angelägna.

PRIVATISERING

I samband med att McKinsey-rapporten om ICCs verksamhet presenterades och utvärderades föreslog Curt Nicolin att ICC förutom den löpande verksamheten skulle kraftsamla organisationen kring ett särskilt tema, t ex privatisering, som skulle kunna ha bärkraft under ett par år framåt. ICCs styrelse fann denna idé tilltalande och beslutade tillsätta en arbetsgrupp med Nicolin som ordförande. Arbetsgruppen sammanträdde i slutet av året och har skickat en enkät till samtliga nationalkommittéer för att kartlägga respektive lands erfarenhet av privatisering.

Privatisering kan vara ett värdefullt bidrag till ICCs mål om att främja privat företagsamhet i en konkurrenskraftig och marknadsorienterad ekonomi. Förbättrad miljö och höjd levnadsstandard kan bli andra resultat. Projektet skall medverka till att inom ICC bygga upp en kunskapsbank, som kan utnyttjas av alla nationalkommittéer.

SVENSKA ICC

H M Konungen är Nationalkommitténs beskyddare.

Den svenska nationalkommittén har till uppgift att representera svenska näringslivsintressen i ICC och att informera medlemmarna och myndigheterna i Sverige om ICCs verksamhet och policy. Nationalkommittén besvarar regelbundet remisser, förslag och förfrågningar som ICCs huvudkontor i Paris genom ett välutvecklat och synnerligen omfattande utredningsarbete inom kommissioner, kommittéer och arbetsgrupper presenterar. Nationalkommittén har varit representerad i ett sjuttiofem kommissions-, kommitté- och arbetsgruppssammanträ-

den i ICC. Därtill har ett flertal svenskar deltagit i ICCs konferenser och seminarier.

Den svenska nationalkommittén har förutom arbetsutskottet en mängd referensgrupper till sitt förfogande för att behandla remisser och initiera svenska förslag. Bland referensgrupperna kan nämnas de som behandlar handelspolitik, tjänstehandel, data/tele, marknadsföring, miljö, skiljedom, Incoterms, kontraktsgarantier, försäkringar, öst/väst, börs och värdepapper, bankteknik, sjö- och lufttransporter samt konkurrensrätt. Referensgrupperna består av företrädare från både företag och organisationer inom medlemskretsen.

ARBETSUTSKOTTET

Arbetsutskottet (= styrelsen) har under året sammanträtt den 8 mars, 9 maj, 12 september och 7 december. Till sammanträdena har föredraganden inbjudits för att illustrera och redovisa ämnen som varit av särskilt stort intresse. Kalle Karlsson, Svensk Energiförsörjning, informerade i mars om att nyckeln till att nå framgång på energiområdet är satsningar på miljön. Överbefälhavaren general Bengt Gustafsson redogjorde i september för sin syn på internationaliseringen av Sverige. Riksgäldsdirektören Staffan Crona klargjorde riksgäldens situation i ett internationellt perspektiv med tonvikten på den internationella upplåningen, när arbetsutskottet samlades före jul.

KANSLIET

Staffan Jerneck har varit generalsekreterare och Ingalill Nyman har varit biträdande generalsekreterare.

Gull-May Persson och Britta Petersén (fr o m 20 januari) har varit anställda som sekreterare. Ekonomifunktionen har på konsultbasis hantvrats av Britt Lundquist.

Sven Ersman, Attorney-at-Law, Paris, var National Commissioner.

Fr v Tekn dr Curt Nicolin, Sir Geoffrey Howe, H.M. Konungen och ekon dr Peter Wallenberg

H.M. Konungen och Nationalkommitténs ordförande tekn dr Curt Nicolin

Nationalkommitténs ordförande omgiven av fr v bitr generalsekr Ingalill Nyman generalsekr Staffan Jerneck och ekon dr Peter Wallenberg

NATIONALKOMMITTÉNS ÅRSMÖTE

Storbritanniens utrikesminister Sir Geoffrey Howe talade inför H M Konungen och mer än 300 framstående företrädare för näringsliv och förvaltning då Nationalkommittén höll sitt årsmöte den 9 maj på Operaterrassen i Stockholm. Sir Geoffrey redogjorde för Storbritanniens erfarenheter av medlemskapet i EG, relationerna till EFTA-länderna och EGs kommande inre marknad under rubriken "The Single Market: Defining the Boundaries"

Sir Geoffrey Howe konstaterade att "In France an awareness campaign was launched a year ago. Now everyone from the banker to the butcher is talking about 1992 and what it means for their business". "When two Englishmen meet, their first talk is of the weather. More and more their first talk is going to be of 1992. And that's not just in England but in all Community countries".

"The focus on completing the Single Market does not mean an inward looking Community. On the contrary. It will help to strengthen the "European Economic Space" to which both EC and EFTA are committed".

"But how do you, Sweden, EFTA and the outside world see the approach of 1992 and the creation of a single Community home market of 320 million consumers? Naturally there are concerns that as the EC becomes more liberal internally, it will become more protectionist externally. And that those on the outside will lose out. I reject this. I do not agree that as internal barriers come down external barriers should go up. That would defeat the object of the exercise, for it would make the Community less rather than more competitive. The aim is to create a Europe better able to cope with competition from the Far East and elsewhere. Our commitment is to break down barriers - internally and externally - not build barricades. Our slogan is "Europe open for business".

Den interna marknaden kommer att medföra flera förändringar framhöll Sir Geoffrey Howe. Det kommer att bli en europeisk standard för varor som handlas inom EG. Det betyder att nivåer för kvalitet och säkerhet kommer att fastställas, andra länders test och certifikat

accepteras så att varorna kan handlas fritt inom EG. Detta kommer att tillämpas på alla produkter från högteknologiska varor till basvaror som livsmedel, drycker och leksaker. Offentlig upphandling kommer att baseras på konkurrens och inte nationalitet. Den offentliga upphandlingen beräknas till ca 15% av Europas BNP d v s mer än 3 500 miljarder kr per år. Det betyder mer än 10 000 kr per person inom EG och täcker allt från att bygga ett nytt stadshus till att inhandla medicinsk utrustning för sjukhus. Den interna marknaden kommer att betyda att offentlig upphandling öppnas för verklig konkurrens, vilket minskar kostnaderna till förmån för skattebetalarna.

I den följande paneldebatten deltog Sir Geoffrey Howe, Curt Nicolin och Peter Wallenberg samt publiken.

Årsmötet omvalde Curt Nicolin som ordförande i Nationalkommittén. Bo Rydin och Peter Wallenberg omvaldes av arbetsutskottet som vice ordförande respektive kassaförvaltare. Harry Faulkner nyvaldes i arbetsutskottet efter Hans Stable, som avböjt omval.

Aukt revisor Jan Åke Magnuson med suppleant Lena Hedlund samt Christer Leijonhufvud med suppleant Sten Siljeström omvaldes som revisorer.

Årsmötet beslutade på arbetsutskottets förslag att års- och serviceavgifterna för 1988 skulle vara oförändrade i förhållande till föregående år.

PUBLIKATIONER

I början av verksamhetsåret bytte svenska ICCs cirkulärbrev namn till ICC-NYTT.

Svenska ICC-Kommitténs Service AB har liksom tidigare år marknadsfört ICC-publikationer.

1988 har efterfrågan varit stor på de ICC-handböcker som ger företagen praktisk vägledning och som redovisar regler och avtal för det internationella företagandet. "Internationella Handelskammarens regler av år 1978 för inkasso", "Guide to Incoterms", "Internationella Handelskammarens enhetliga regler angående remburser, reviderade 1983", "ICC Business

Guide to the New Gatt Round" och "ICC Rules of Conciliation and Arbitration" har distribuerats i stora upplagor. Den verkliga storsäljaren - 9.000 exemplar - har skriften "Grundreger för reklam och Regler för säljfrämjande åtgärder" blivit. Bland nya skrifter 1988 kan förutom grundreglerna särskilt framhållas "Extraterritorial Application of National Laws", "Uniform Rules of Conduct for Interchange of Trade Data by Teletransmission" (UNCID), "Documentary Credit Handbook" och "Bareboat Charter Registration" samt den omfattande handledningen för hur västföretag skall gå till väga för att bilda joint ventures i Sovjet: "Guide to Joint Ventures in the USSR".

Nationalkommitténs medlemmar har fått gratis-exemplar av "Export Director International", som behandlar internationell lag, finansiering av internationell handel och de möjligheter som utländska marknader kan ge.

Medlemmarna har också kostnadsfritt erhållit nr 4/88 av tidskriften "European Affairs", som behandlar utvecklingen inom EG, och i vilken Peter Wallenberg skrivit artikeln "Submit the Single Market to Global Forces".

Staffan Jerneck har varit ledamot av editorial board i publikationsföretaget ICC Publishing S.A.

MEDLEMMAR OCH MEDLEMSKONTAKTER

De två senaste åren har ordföranden och generalsekreteraren lagt ned omfattande arbete på att förstärka och konsolidera Nationalkommitténs medlemskrets. Resultatet har blivit gott. Antalet medlemmar har 1987 och 1988 sammanlagt ökat med mer än 70 procent. Detta har medfört att den ekonomiska basen för nationalkommittén blivit väsentligt förbättrad. Samtidigt har den vidgade medlemsbasen även inneburit ett ökat inflytande gentemot ICCs huvudkontor i Paris. Den svenska nationalkommittén har det näst största medlemstalet i hela ICC. Det är nu bara Västtyskland som har en handfull fler medlemmar än vad Sverige har.

För en organisation som är beroende av en stor och representativ medlemskrets är det natur-

ligtvis angeläget att nya medlemmar tillkommer. Medlemskretsen är alltid föränderlig, då betingelserna för medlemmarna ständigt växlar genom fusioner, konkurser, försämrad ekonomisk situation, ny ledning och annan inriktning av företagets verksamhet. Under 1989 kommer ytterligare förstärkning av medlemsbasen att ha högsta prioritet. 1988 tillkom 60 nya medlemmar medan 32 hade begärt utträde. Totala antalet medlemmar uppgick till 490, varav 87 organisationer och 403 företag. Nationalkommittén har aldrig haft så många medlemmar som idag.

Kontakten med medlemmarna sker via årsmötet, seminarier och konferenser som arrangeras av Nationalkommittén och av ICC i Paris samt genom servicebolagets information ICC-NYTT, som regelbundet summerar arbetet inom ett stort antal områden. Referensgrupperna är mycket viktiga fora för att inhämta synpunkter från medlemmarna och att delge dem information inom specifika områden som t ex handelspolitik, miljö, skiljedom, data/tele, luft- och sjöfart, försäkring, marknadsföring och skatter. En stor mängd medlemmar har aktivt bidragit till arbetet genom att delta dels i Nationalkommitténs referensgrupper dels i ICCs i Paris kommissioner, kommittéer och arbetsgrupper.

NORDISKT SAMARBETE

Samarbetet mellan de nordiska nationalkommittéerna har traditionellt varit mycket gott. Erfarenhetsutbyte äger ofta rum i anslutning till de nordiska kommittéernas årsmöten eller i samband med det årliga generalsekreterarmötet och ger impulser till svar på remisser, nya initiativ, aktiviteter och idéer över hur arbetet skall kunna förbättras och ICCs positioner flyttas fram. Medlemmar i de nordiska nationalkommittéerna bjuds in till att delta i nationellt organiserade konferenser.

Ibland ordnas seminarier som samarbetsprojekt mellan en eller flera kommittéer. När den svenska nationalkommittén i september arrangerade ett seminarium om industriledd tjänstehandel medverkade genom den finska nationalkommitténs försorg en ledande företrädare för Nokia som föredragshållare.

De nordiska nationalkommittéerna har sedan lång tid varit gemensamt representerade i ICCs styrelse. Under den senaste treårsperioden har Curt Nicolin varit nordisk representant. Nicolin var i september talare vid den norska nationalkommitténs årsmöte och sammanträffade då med den norska styrelsen för att informera om den svenska kommitténs organisation och arbetsmetoder.

HANDELSPOLITIK

Ett av Internationella Handelskammarens (ICC) absolut viktigaste syften är att bekämpa alla former av protektionism samt att med alla tillgängliga medel främja liberaliseringen av världshandeln. ICC har därför utarbetat ett stort antal förslag till hur GATT-förhandlingarna inom skilda områden skall kunna nå konkreta resultat. Under 1988 har ICC gjort sin röst hörd på följande områden, som berör den skandinaviska Uruguay-rundan: Services in the Uruguay Round, Dispute Settlement, Trade-related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPs), Safeguards - The Business View, Improvement of the GATT System - Review of Trade Policy, Subsidies and Countervailing Duties, The Uruguay Round Mid-Term Review at Ministerial Level, Agricultural Trade Policy och slutligen Trade Related Investment Measures - An Interim Statement. De tre förstnämnda presenterades vid en uppvaktning för statssekreterare Carl Johan Åberg av ordföranden i Nationalkommitténs handelspolitiska referensgrupp Hans Swedberg, Utlandsservice AB, och Staffan Jerneck. Övriga ställningstaganden har under handledning av UD:s handelsavdelning och Kommerskollegium.

Nationalkommitténs referensgrupp har behandlat de remisser som legat till grund för ICC-uttalandena. Referensgruppen har sammanträtt med hög frekvens. Utomstående har inbjudits som föredraganden för att ge särskild bakgrund till diskussionerna. Kanslirådet Christer Manhusen från UD:s handelsavdelning har gett en lägesrapport från GATT-förhandlingarna i Genève, kommerserådet Peter Kleen vid Kommerskollegium har informerat om utrednings- och förhandlingsläget i GATT-rundan, departementsrådet Olof Allgårdh på UD:s handelsavdelning har skisserat det aktuella förhandlingsarbetet Sverige-EG-EFTA och tf

chefen för EG-kommissionens informationskontor i Köpenhamn, Hans Jørn Hansen, har belyst integrationsarbetet inom EG.

Tillsammans med Grossistförbundet Svensk Handel och Svensk-Amerikanska Handelskammaren bjöd Nationalkommittén in till seminarium den 1 september om den nya amerikanska handelslagen. Efter fyra års dragkamp mellan Vita Huset och kongressen fick USA en ny handelslag, som skärper bestämmelserna för teknikhandel och uppköp av amerikanska företag samt beträffande immaterialrätt. Kärnpunkten är att presidenten får fullmakt att tillgripa åtgärder mot länder som bedriver "unfair trade". Amerikanen David B. Rohr, Commissioner of the International Trade Commission (ITC), redogjorde för den nya lagens effekt på handeln. Advokaterna Louis H. Kurrelmeyer, Thomas V. Vakerics och Raymond S. Calamaro informerade om exportkontroll, presidentens politik ifråga om utrikeshandeln och den amerikanska industrins fördel av den nya handelslagen.

För första gången behandlas handeln med tjänster i nära koppling till GATT-förhandlingarna. För att ge idéer och stimulera tankeutbytet om liberalisering av tjänstehandel arrangerade Nationalkommittén den 7 september ett internationellt seminarium om industriledd tjänstehandel, som Curt Nicolin invigde. Lars Nabseth gav en allmän utblick från industrins horisont, den amerikanska professorn Dorothy I Riddle redovisade servicesektorns roll i utvecklingen av länderna, indiern Binay Kumar, som är ordförande i Banaras House Ltd, kommenterade de industriella tjänsternas betydelse för ländernas utveckling samt för tillväxten av världshandeln. Statssekreterare Carl Johan Åberg, summerade tjänstesektorns ökande andel av den totala handeln. Slutligen redovisade flera företag praktiska erfarenheter av industriledd tjänstehandel. Hans Sandberg från Atlas Copco informerade om erfarenheterna av den kinesiska marknadens krav på service, Sven Hermansson, SAAB-SCANIA, åskådliggjorde behovet av underhåll och kvalitetskontroll för att kunna leverera lastvagnar, Carl-Henrik Ström, Telefonaktiebolaget LM Ericsson, kommenterade att telekommunikationer involverar en stor grad av servicehjälpmedel och finländaren Lauri Ratia, Nokia Corporation, berättade om hur strategin att kombinera produktionsinvesteringar med tjänster fungerat i praktiken.

Hans Swedberg sammanfattade inläggen som var värdefulla för ICCs fortsatta agerande för att åstadkomma en liberalisering av handeln med tjänster.

Den 14 december genomförde Nationalkommittén tillsammans med Stockholms Handelskammare ett frukostseminarium om "Montreal Mid-Term Review" för att ge rykande färsk information om vilka resultat som uppnåtts av GATT-förhandlingarna bara några dagar tidigare i Montreal. Utrikeshandelsminister Anita Gradin, departementsrådet Staffan Sohlman, och kommerserådet Peter Kleen sammanfattade förhandlingarna som stupade på oenighet inom jordbruk och immaterialrätt. Områden där vissa framsteg nåddes var tjänster, tropiska produkter, tullar och tvistlösningsmekanismer.

EG

Ambassadör Stig Brattström, svenska EG-delegationen i Bryssel, informerade Nationalkommitténs medlemmar vid ett lunchmöte den 25 mars om "EG och framtiden". Brattström redogjorde för EGs inställning till den inom ramen för GATT pågående Uruguay-rundan, överenskommelsen om Gemenskapens budget, den sociala dimensionen, nord-syd-relationen och den därmed följande regionalpolitiken.

Vid nationalkommitténs årsmöte redogjorde brittiske utrikesministern Sir Geoffrey Howe för EGs "The Single Market - Defining the Boundaries".

Inom flertalet av ICCs kommissioner och arbetsgrupper har utvecklingen inom EG behandlats. Inom data/telekommissionen analyseras grönboken om den framtida utvecklingen av telekommunikationerna. Försäkringskommissionen har behandlat EGs direktiv om produktansvar och EGs liberalisering av försäkrings-tjänster. EGs luft- och sjöfartspolitik studeras inom transportkommissionerna.

FÖRSÄKRINGAR

ICC representerar försäkringsbolag, försäkringstagare och mäklare. Därigenom får de överenskommelser som ICC kan uppnå en sär-

skild betydelse genom att de representerar hela försäkringsmarknaden. En tyngdpunkt i arbetet har varit att främja liberaliseringen av försäkringstjänster. Detta har skett genom att redovisa ICCs ståndpunkt för EG-kommissionen och att inom ramen för ICCs handelspolitiska kommission arbeta fram förslag till GATT.

Sammanträdena med ICCs försäkringskommission förbereds från svensk sida av referensgruppen för försäkringsfrågor, i vilken företrädare för försäkringsbolag, -mäklare och industriföretag ingår.

Försäkring av miljörisker behandlas inom en arbetsgrupp, där Allert Alverborg, Trelleborg AB, representerar Nationalkommittén. Referensgruppen tog initiativ till att uppmärksamma ICC på att det borde vara lämpligt att överväga att tillämpa samma principer för miljörisker som för kärnkraftsansvar, vilket hänför sig till 1960 års Pariskonvention och 1963 års Brysselkonvention. Idén bakom dessa är strikt ansvar som är kopplat till kärnkraftverkets operatör och att ansvar för skada täcks upp genom tre nivåer.

ICC arrangerade i maj ett seminarium om exportkreditförsäkring som behandlade EGs direktiv av 22 juni 1987 om snedvridning av konkurrens mellan statliga och privata försäkringsbolag, ökningen av kreditförsäkring i u-länderna, problem med kreditrisk och riskhantering samt exportkreditförsäkring inför 1992.

Försäkringskommissionen har en arbetsgrupp som följer EG-ländernas införlivande av direktivet om produktansvar i den nationella lagstiftningen.

SKATTER

Professor Gustaf Lindencrona, Stockholms Universitet, lämnade det fleråriga rapportörskapet i ICCs Commission on Taxation i april. Lindencrona var ordförande i den arbetsgrupp som förberedde ICCs uttalande om dubbelbeskattning av kostnader för multinationella företags huvudkontor. Olika länders skatterformer och harmoniseringen av indirekta skatter inom EG har varit aktuella arbetsuppgifter inom skattekommissionen.

INTERNATIONELLA INVESTERINGAR OCH MULTINATIONELLA FÖRETAG

Alltmedan u-ländernas skuldsättning ökat och de samtidigt visat ett större intresse för utländska investeringar har det paradoxala inträffat att i-ländernas företag i allt mindre utsträckning investerar i u-länderna. De privata investeringarna har i stället främst riktat sig till andra i-länder. För att stimulera etablering av utländska företag i u-länderna har ICCs kommission för multinationella företag och internationella investeringar tillsatt en arbetsgrupp med Hugo Lindgren, S-E-Banken, som ordförande. Arbetsgruppen presenterade en rapport som kartlagt juridiska, ekonomiska och strukturella hinder och restriktioner, som den utländske investeraren möter då denne överväger en investering i landet. Flera av restriktionerna uppfattas av den utländske investeraren som direkt hämmande och väger över negativt i vågskålen. Med rapporten har ICC velat uppmärksamma dessa hinder, som även hämmar inhemska investerare och som u-landet ifråga förhållandevis enkelt kan avskaffa.

Rapporten *A Practical Approach to Promotion of Foreign Private Investment in LDCs* bygger på erfarenheter från ett antal företag inom ICCs medlemskrets och har presenterats vid ett flertal seminarier. Hugo Lindgren har besökt bl a Grekland, Zimbabwe, Nigeria, Storbritannien och Turkiet, där rapporten redovisades på ICCs konferens "Investing for Growth".

Den svenska nationalkommittén, representerad av Curt Nicolin, Hugo Lindgren och Staffan Jerneck uppvaktade biståndminister Lena Hjelm-Wallén, statssekreterare Bengt Säwe-Söderberg och departementsrådet Carl-Johan Groth för att informera om rapportens innehåll samt för att få de svenska biståndsmyndigheterna att beakta innehållet och slutsatserna när förhandlingar förs med de svenska programländerna. Lindgren och Jerneck uppvaktade senare även SIDA-chefen Carl Tham för att ytterligare förstärka och understryka de konkreta förslagen. UD har skickat rapporten till de svenska beskickningarna i u-länderna.

I juli trädde förordningen om MIGA (Multilateral Investment Guarantee Agency) i kraft.

MIGA ingår i Världsbanksfamiljen och ordförande är Världsbankens chef. Verkställande direktör är japanen Yoshio Terasawa. MIGA erbjuder företagen en möjlighet att försäkra privata investeringar i u-länderna mot icke kommersiella risker. Bland dessa kan nämnas risken för nationaliseringar samt förbud mot att transferera vinstmedel. För att ett företag skall kunna försäkra sin investering krävs att både företagets ursprungsland (i-landet) och det land i vilket investeringen skall göras (u-landet) har anslutit sig till MIGA-förordningen. Trots att flertalet industriländer, däribland Sverige, har nationella investeringsgarantisystem kan MIGA komma till användning då flera länder samverkar i ett joint venture eller då det nationella garantisystemet redan är fulltecknat.

Sverige undertecknade avtalet om MIGA i slutet av 1987 och sedan USA under våren 1988 anslutit sig hade minimikapitalet uppnåtts för att MIGA skulle kunna påbörja sin verksamhet.

ICC har haft en arbetsgrupp om Trade Related Investment Measures (TRIMs) som undersökt de handelsstörande krav (lokalt innehåll, exportandel) som ett land riktar mot en utländsk investerare. I arbetsgruppen som utarbetat underlag för ICCs agerande visavi GATT har Kristofer Erlandsson, Industriförbundet, medverkat.

Relationerna till Sydafrika har ICC behandlat i en studiegrupp, i vilken Åke Magnusson, Näringslivets Internationella Råd, deltagit.

MILJÖ

Nationalkommitténs referensgrupp för miljö har vid flera tillfällen behandlat remisser från ICC. Miljörevision och s k transboundary movement and disposal of hazardous wastes har ägnats särskild uppmärksamhet. Lars Bern, Ångpanneföreningen och ledamot av arbetsutskottet, har medverkat i ICCs arbetsgrupp för miljörevision och har ingått som medlem i Commission on Environment. Torsten Andersson, Svenska Petroleum Institutet, som också är medlem av kommissionen, deltog i ICCs överläggning med FNs miljövärdorgan UNEP den 28 och 29 januari 1988.

Vad menas med miljörevision? Vem skall vara ansvarig för sådan revision och till vem skall revisionen rapporteras? Vilken metod skall användas? Miljörevision är ett verktyg för företagsledningen att ombesörja att företaget självt ansvarar för att utföra revision av företagets miljösattningar.

ICC:s policyuttalande om miljörevision anger följande ändamål för miljörevisionen: fördel för företagsledning och myndigheter; trovärdigt och pålitligt instrument för de anställda och för lokala politiska församlingar, miljöorganisationer och allmänhet; underlag för agerande på internationell nivå; praktisk metod för personal som ansvarar för revisionen. Miljörevision är ett utmärkt exempel på självsanering, som är en av ICC:s ledstjärnor.

Miljö och försäkring behandlas av ICC i den arbetsgrupp i vilken Allert Alverborg, Trelleborg AB, deltar.

Staffan Jerneck besökte i slutet av januari ICC:s International Environmental Bureau i Genève för att studera verksamheten och diskutera ICC:s och Världsbankens miljökonferens. Som ett resultat av detta initierades ett besök av Världsbankens nyblivne miljöexpert professor Erik Arrhenius, Stockholms Universitet, till ett sammanträde i augusti med nationalkommitténs referensgrupp.

På hösten inrättade ICC:s International Maritime Bureau en "Waste Hotline" för att samla information om oreglerad dumping av miljöfarligt avfall till sjöss. Det är inte ovanligt att rederier tar ombord farlig last utan att få kännedom om lastens farlighet. Oansvariga redare eller besättning kan efter det att de fått kännedom om att lasten är farlig dumpa den i havet.

ENERGI

ICC:s generalsekreterare i Paris föreslog under hösten 1988 sammanslagning av vissa kommissioner och arbetsgrupper samt nedläggning av energikommissionen. Det sistnämnda förslaget bifölls inte och mötte en massiv kritik från ett flertal nationalkommittéer, däribland den svenska, som framhöll att det mer än någonsin är angeläget att ha en kraftfull, dynamisk och företagsam energikommission. Tillgång på konkur-

renskraftig energi är av vitalt intresse för det internationella näringslivet. Bedömningen är att detta blir än mer betydelsefullt i framtiden. ICC behöver därför en effektiv energikommission för att initiera studier och diskussioner om framtida energiproduktion och för att förbereda policy gentemot regeringar och myndigheter.

Under våren skickade Nationalkommittén energikommissionens rapport om slutförvaring av kärnbränsle till näringsutskottet. I rapporten konstateras att kärnkraft fortsätter att vara en säker och viktig energikälla trots händelserna i Tjernobyli. Studien har utarbetats med svensk assistans.

Kjell Högfelt, ASEA AB, har varit vice ordförande och professor Tor Ragnar Gerholm, Stockholms Universitet, rapportör i ICC:s Commission on Energy.

INTERNATIONELLA KÖPLAGEN

Nationalkommittén påbörjade under slutet av året planeringen av ett seminarium för att informera om innehållet i den nya internationella köplagen, som trädde i kraft i Sverige den 1 januari 1989. ICC uppmanade hösten 1988 de länder som ännu inte ratificerat 1980 års Wienkonvention om internationella köp att snart göra detta för att främja den internationella handeln. ICC har däremot varnat länder för att anta den andra Haag-konventionen om internationella köp, eftersom stor förvirring råder beträffande bl a terminologi och lagval.

MARKNADSFÖRING

Under året har ett omfattande arbete ägnats åt att översätta och anpassa ICC:s uppdaterade/moderniserade versioner av grundregler för reklam och regler för säljfrämjande åtgärder till svenska. Detta är en förutsättning för att koderna skall kunna tillämpas i Sverige. Sten Tengelin, Institutet mot Mutor, och Anders Stenlund, Industriförbundet, har utfört denna bearbetning.

Koderna är ett utmärkt exempel på ICC:s kontinuerliga och långsiktiga arbete på att utforma riktlinjer för näringslivets egen självsanering.

De viktigaste nyheterna i koderna är särskilda regler för reklam som vänder sig till barn samt att reklam inte får vara diskriminerande ifråga om ras, religion eller kön. I Sverige har grundreglerna för reklam kommit att spela en viktig roll som rättskälla vid tolkning och tillämpning av marknadsföringslagen. På samma sätt är säljfrämjandeåtgärderna ett uttryck för god affärs sed inom marknadsföring. Grundreglerna för reklam och Reglerna för säljfrämjande åtgärder har antagits av mer än fyrtio svenska näringslivsorganisationer.

Koderna har haft ett mycket stort inflytande på normbildningen inom reklam och marknadsföring i alla i-länder men i allt ökande grad även i u-länderna. De har spelat en pionjärroll genom att redan från början konsekvent framhäva konsumenten som det primära skyddsobjektet. Sten Tengelin är ordförande i ICCs arbetsgrupp om tillämpning av marknadsföringskoderna i ICCs medlemsländer.

För att tolka och tillämpa ICCs marknadsföringskoder i Sverige har ICCs Svenska Nationalkommitté och Näringslivets Delegation för Marknadsrätt (NDM) beslutat bilda Marknads-etiska rådet (MER), som skall pröva principärenden och ge auktoritativa besked om vad som är god affärssed inom marknadsföring. MER börjar sin verksamhet 1989 och docent Hans Stenberg, Institutet för Utländsk Rätt, som har mångårig erfarenhet från konsumenträtt har utsetts till ordförande med Olov Hertzman, Svenska Försäkringsbolags Riksförbund, som vice ordförande.

Arbetsutskottsledamoten Karl Erik Åman är vice ordförande i ICCs Commission on Marketing - Advertising and Distribution och ordförande i nationalkommitténs referensgrupp.

LUFTFART

I spåren på liberalisering/avreglering av flygtransporter har följt sofistikerade reservations-system som breddat passagerarnas valmöjligheter men också medfört kontroverser om bl a konkurrens och marknadstillträde. För att belysa denna utveckling arrangerade ICC tillsammans med den internationella organisationen för flygpassagerare, IFAPA, och Interavia Publication den 15 och 16 maj det första internatio-

nella symposiet om datoriserade reservations-system (CRS).

Nationalkommittén har följt utvecklingen av passageraransvaret i den internationella luftfarten och stött rapportören i ICCs Commission on Air Transport, Sven Brise, som i en utredning belyst passageraransvaret i den internationella luftfarten. Studien presenterades vid ett ICC-symposium i Paris i december och slutsatsen var att Warszawa-konventionen från 1929, som reglerar passageraransvaret, behöver moderniseras.

Nationalkommitténs referensgrupp har behandlat EGs luftfartspolitik inför 1992, biljettpriser för affärsresenärer och för- och nackdelarna med s k frequent flyers programmes.

SJÖFART

Nationalkommittén har informerat om ICCs sjöfartskonferens i Istanbul i september, ICCs Maritime Bureaus heta linje mot dumping till sjöss av farligt avfall, deltagit i diskussioner med kommunikationsdepartementet om revisionen av UNCTAD-koden för linjekonferenser och marknadsfört skriften Bareboat Charter Registration.

EGs sjöfartspolitik och liberalisering av sjöfartstjänster inom ramen för GATT har behandlats under året.

I ICCs arbetsgrupp om ansvaret för godstransporter till sjöss har professor Jan Ramberg, Stockholms Universitet, varit vice ordförande.

DATA/TELE

Under hösten utsågs Björn Svedberg, Telefonaktiebolaget L M Ericsson, till ny ordförande i ICCs Commission on Computing, Telecommunications and Information Policies.

Nationalkommitténs referensgrupp för data/tele har arbetat intensivt under ledning av Karl-Axel Lunell, Telefonaktiebolaget LM Ericsson, som är vice ordförande i ICCs data/telekommision. Referensgruppen har bildat två under-

grupper för att följa de statliga utredningarna om Statens telenämnd och tredjepartstrafik.

Nationalkommittén har haft flera överläggningar med kommunikationsdepartementet och televerket inför den världsadministrativa telefon- och telegrafkonferensen (WATTC-88) i Australien i slutet av 1988 angående ett nytt internationellt telereglemente. Efter diskussion i referensgruppen lade Nationalkommittén i slutet av augusti fram förslag till kompletteringar i det nordiska förslaget till nytt telereglemente.

ICC har tillsatt en arbetsgrupp för att analysera och bearbeta EGs grönbok om de framtida data/telekommunikationerna. Olle Wikström, Telefonaktiebolaget LM Ericsson, företrädare Nationalkommittén i arbetsgruppen liksom i kommunikationsdepartementets referensgrupp för telekommunikationer inom EG. ICC har på initiativ av Nationalkommittén formerat en arbetsgrupp för att analysera teletaxor.

Under verksamhetsåret har ICC publicerat utredningar om "Worldwide Information Technology without Barriers - A Business User's View" och "Computer-Related Crime and Criminal Law: An International Business View". Den förstnämnda anger åtgärder som kan bidra till att skapa ett gynnsamt klimat för informationsteknologin. Den andra skissar ett handlingsprogram för att nå ett effektivt och säkert skydd av informationssystem. Nationalkommittén har uppmärksammat departement och myndigheter på rapporternas innehåll.

Jan Freese, Industriförbundet, har utsetts till ordförande i ICCs arbetsgrupp "Network Security".

INCOTERMS OCH KONTRAKTSGARANTIER

Den snabba internationella utvecklingen har medfört att de internationella leveransklausulerna Incoterms behöver moderniseras. Under året har en arbetsgrupp inom ICC i Paris, i vilken professor Jan Ramberg, Stockholms Universitet, medverkar för Nationalkommitténs räkning, utarbetat förslag till en ny version av Incoterms. I det yttrande Nationalkommittén gjort över förslaget till ändringar av Incoterms beto-

nas att särskild omsorg måste ägnas den juridiska texten så att den är giltig i flera år. Vidare är det angeläget att full konsistens råder mellan terminologin i Incoterms och den internationella köplagen. Den nya versionen av Incoterms beräknas vara klar i slutet av 1989.

ICC:s bankkommission har under flera år arbetat med att standardisera de förhållanden under vilka kontraktsgarantier ges. Syftet med dessa regler är att åstadkomma en rättvis balans mellan de intressen som rör beneficenten, principalen och garanten. I arbetsgruppen som omarbetar de enhetliga kontraktsgarantierna har Nationalkommittén varit representerad av professor Lars Hjerner, Stockholms Universitet. Nationalkommitténs egen referensgrupp för kontraktsgarantier, som består av specialister och sakkunniga från banker, industriföretag och försäkringsbolag har bidragit med konkreta synpunkter.

ICC:s förslag till regler för "first demand guarantees" behandlades vid UNCITRALs (United Nations Commission on International Trade Law) sammanträde i Wien i slutet av december. Det är viktigt att garantireglerna endosseras av UNCITRAL så att reglerna kan få en vidsträckt tillämpning.

KONTROLL FÖRE SKEPPNING - PRE-SHIPMENT INSPECTION

Flera u-länder med stor utlandsskuld och brist på konvertibel valuta har anlitat kontrollföretag för att inspektera beställda leveranser före skeppning, pre-shipment inspection, och därigenom minska riskerna för kapitalflykt. ICC har förståelse för detta, men har funnit det angeläget att skydda exportörernas intresse genom att se över kontrollföretagens verksamhet, som sker på uppdrag av u-länders regeringar. ICC har utarbetat ett förslag till regler för skälig pris- och produktkontroll. Reglerna värnar om företagets intressen samtidigt som de torde uppfylla de krav som regeringarna i u-länder ställer. Förslaget har presenterats för EG, OECD och GATT. Nationalkommittén har skickat förslaget till UD och Kommerskollegium.

Nationalkommittén har instämt i den kritik som USA framfört till GATT om faran av att inspektionsföretag utövar priskontroll med krav på att få ta del av konfidentiella handlingar. Utomstående part skall inte ha rätt att ändra pris på en vara, som säljare och köpare kommit överens om.

I höstas höll ICC en överläggning med kontrollföretagens internationella organisation för att sondera förutsättningen för att åstadkomma samarbete om en uppförandekod för kontrollföretag. Ingall Nyman representerade Nationalkommittén.

PAPPERSLÖS HANDEL

Internationell handel medför ett betydande flöde av data mellan köpare, säljare, speditörer, försäkringsbolag och banker. För att undvika missförstånd och skydda parternas rättigheter behövs ett gemensamt språk. En allt större mängd kommunikation överförs numera elektroniskt och för att detta skall fungera måste det praktiska regelsystemet anpassas. Nuvarande handelsrätt är baserad på pappersdokument. För att underlätta företagets agerande vid elektronisk överföring har ICC i samarbete med privata och mellanstatliga organisationer utarbetat enhetliga hjälpmedel, UNCID-reglerna (Uniform Rules of Conduct for Interchange of Trade Data by Teletransmission). Dessa är liksom andra ICC-regler frivilliga, men ger upplysning om hur parterna kan ingå avtal om automatisk dataöverföring, som blir juridiskt bindande.

ATA-CARNETER

ATA-carneter ger företagen rätt att temporärt in- och utföra utställningsföremål, varuprover och vetenskaplig utrustning, utan att deponera tull. Tidvis uppkommer tvister om betalning mellan de garanterande organisationerna i vissa länder. Tell Hermanson, Stockholms Handelskammare, har medverkat i en arbetsgrupp som verkat för att nå lösningar.

INTERNATIONELL SKILJEDOM

Den 7 och 8 april arrangerade nationalkommittén ett seminarium om internationell skiljedom för att informera om de moderniserade skiljedsregler som ICC nyligen antagit. Ledamoten av Nationalkommitténs arbetsutskott Gotthard Calissendorff ledde seminariet, som behandlade olika sätt att lösa tvister, ad hoc contra institutionsförfarande, skiljeklausulens utformning, skiljeförfarande i enlighet med ICCs skiljedsreglemente, tillämplig lag, skiljedomens verkställighet samt erfarenheter som internationell skiljeman. Övriga medverkande var f justitierådet Ulf K Nordenson, professor Lars Hjerne, Stockholms Universitet, advokaterna Robert Romlöv, Advokatfirman Vinge i Göteborg, J Gillis Wetter, Wetter & Co. AB, Hans Herrlin, Gedda & Ekdahl Advokatbyrå samt förre chefsjuristen i ICCs skiljedomstol Sigvard Jarvin, numera verksam i Law Offices of S.G. Archibald, Paris.

Till ny ordförande i ICCs skiljedomstol har valts fransmannen Alain Plantey, ledamot av Conseil d'Etat de France, efter Michel Gaudet. 1988 har Nationalkommittén varit representerad i skiljedomstolen av Carl-Åke Hedqvist, Nordisk Transport & Spedition, och Sigvard Jarvin.

Nationalkommittén har haft överläggningar med ICCs domstol för att få möjlighet att föreslå fler svenska skiljemän till de mål som domstolen behandlar. En viss ökning har kunnat noteras. En fördjupad inventering av möjliga svenska skiljemän har påbörjats. Detta arbete fortsätter och kommer att intensifieras ytterligare under 1989.

Förberedelserna på att i samarbete med ICCs Institute of International Business Law and Practice genomföra ett seminarium i Stockholm i slutet av maj 1989 om s k flerpartsskiljedom - multiparty arbitration - har påbörjats. Ett flertal av världens främsta inom området har engagerats. Från svensk sida medverkar Hans Herrlin, Lars Hjerne och Gillis Wetter.

IMMATERIALRÄTT - PIRATKOPIERING

I Uruguayförhandlingarna har den handelsrelaterade immaterialrätten (TRIPs) kommit att spela en framträdande roll. Möjligheterna att nå en uppgörelse i GATT-förhandlingarna är till stor del beroende av om en överenskommelse kan nås beträffande patent, upphovsrätt och varumärkesintrång. Motståndare till en överenskommelse är framför allt de s k NIC-länderna. Annika Ryberg, Industriförbundet, ingår i ICCs arbetsgrupp Intellectual Property Issues (TRIPs) and the GATT.

Piratkopiering har blivit ett allt större problem för både originaltillverkare och konsumenter. Handeln med piratkopierade varor beräknas utgöra ca 5-8 procent av världshandeln, vilket är mer än 1.000 miljarder kronor per år. Sveriges hela export är som jämförelse ca 300 miljarder kronor per år. Handeln med piratkopierade varor är därmed tre till fyra gånger så stor som den totala svenska exporten. En annan bedömningsgrund får man då procentsiffran 8 jämförs med hela Japans export som är dryga 9 procent av världshandeln.

Med piratkopiering menar vi antingen en produkt som helt och hållet utger sig för att vara originalet genom att ha dess exakta utseende och varunamn (counterfeiting) eller att den efterliknar originalet mer eller mindre till utseendet utan att anta dess namn. Piratkopierade varor är inte endast tröjor och klockor utan blir alltmer sofistikerade. De rör allt från enkla köksutensilier till tapeter, reservdelar, maskiner, elektronik, flyplanskomponenter, läkemedel, p-piller och de mest sofistikerade datorutrustningar.

För att bekämpa piratkopiering har ICC etablerat en särskild division, ICC Counterfeiting Intelligence Bureau förlagd till Barking utanför London. Den svenska nationalkommittén har ett löpande samarbete med denna och Göran Bernhoff, AB Orrefors Glasbruk är ledamot av byråns styrelse.

Den 1 september ledde Staffan Jerneck en paneldebatt på Sollentunamässan om plagiat. Övriga medverkande var bl a förre generaldirektören på Konsumentverket Laila Freivalds, professor Lars Holmqvist, Lunds universitet,

departementsrådet Thomas Utterström, finansdepartementet, och Göran Bernhoff.

BANK

ICC's Commission on Banking Technique and Practices har traditionellt behandlat tolkning och tillämpning av ICCs rembursregler, men har med anledning av de pågående diskussionerna i GATT om tjänsteliberaliseringar även uppmärksammat liberalisering av banktjänster. Olof Sjöström, Gyllenhammar & Partners, har medverkat i en av ICC nyligen bildad arbetsgrupp för detta ändamål samt hållit föredrag vid ICCs elfte bankkonferens i Marocko i oktober.

ÖST/VÄST

ICC och USSR Chamber of Commerce har tillsatt en gemensam arbetsgrupp för att utarbeta en handledning för hur joint ventures kan komma till stånd i Sovjetunionen mellan en utländsk investerare och en inhemsk partner. Arbetsgruppen, i vilken Nationalkommittén varit representerad av Bengt Hammarskiöld, Axel Johnson Trade AB, har presenterat "Guide to Joint Ventures in the USSR", som fått mycket stor spridning.

ICCs öst/väst-kommitté har i övrigt behandlat managementutveckling, industriella samarbetsavtal, samarbete inom skiljedom, bank och miljö.

BÖRS OCH VÄRDEPAPPER

Fria marknader är grunden för det internationella näringslivet och kapitalmarknaderna intar en särställning, eftersom de är förutsättningen för näringslivets kapitalanskaffning. Det är därför angeläget att det internationella näringslivet verkar för att stärka allmänhetens förtroende för kapitalmarknaderna. En sund utveckling av de alltmer globaliserade värdepappersmarknaderna är av stor betydelse för det internationella näringslivet.

De nationella bankinspektionerna har bildat ett internationellt organ för att samarbeta över gränserna. EG och EFTA har börjat uppmärks-

samma värdepappersmarknaderna. Trenden är att allt fler aktörer börjar intressera sig för börsfrågor. Nationalkommitténs arbetsutskott har diskuterat börsfrågor och beslutat att uppmärksamma ICC i Paris på att det internationella näringslivets intressen måste tillvaratas.

Nationalkommittén har bildat en referensgrupp för börsfrågor, som diskuterat områden som skulle kunna ligga till grund för ICCs agerande. I en skrivelse till Paris framhöll Nationalkommittén att det är angeläget att ICC börjar formulera en policy för värdepappersfrågor.

Regeringar, bankinspektioner, internationella regeringsorganisationer och börser samarbetar, men det internationella näringslivet har hittills gjort mycket litet om ens någonting i dessa frågor. ICC bör sträva efter att bli accepterat som det organ, som på det internationella näringslivets vägnar utarbetar policy och därigenom initierar självsanering för värdepappersmarknaderna. Det innebär att ICC måste följa utvecklingen, främja samordning och harmonisering och regler, formulera standards och principer samt harmonisera, förenkla och strömlinjeforma regler och förordningar för värdepappersmarknaderna. Ett direkt resultat kan bli att självsanering medför minskade kostnader för företagen.

Harmonisering av regler för innehåll i emissionsprospekt liksom harmonisering av olika börserns krav för börsregistrering är områden som kan lämpa sig väl för studier. Den svenska propån har medfört att ICC tillsatt en arbetsgrupp "Ad Hoc Discussion Group 'Securities Markets'" bestående av experter från ett flertal länder. Gruppen, i vilken Nationalkommittén representeras av Tom Hård, Aktiemarknadsnämnden, har under hösten haft två sammanträden.

Nationalkommittén har gett ekonomiskt bidrag till Aktiemarknadsnämndens verksamhet för att därigenom främja självsanering.

EKONOMI

Beträffande resultatet av årets verksamhet samt Nationalkommitténs ekonomiska ställning hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning.

Stockholm den 6 mars 1989

Peter Wallenberg Curt Nicolin Staffan Jerneck

Arbetsutskottet (= styrelsen) har haft följande sammansättning:

Curt Nicolin, tekn dr, ordförande, ASEA AB
ledamot av ICCs Råd och styrelse (1986-1988)

Bo Rydin, dir, vice ordförande, Svenska
Cellulosa AB SCA, ledamot av ICCs Råd

Peter Wallenberg, ekon dr, kassaförvaltare,
Skandinaviska Enskilda Banken, ICCs Presi-
dent fr o m 1989-01-01, (ICCs Vice President
1987-1988), ledamot av ICCs Råd och styrelse
Thorsten Andersson, dir, Lantbrukarnas
Riksförbund

Lars A Bern, tekn dr, AB Ångpanneföreningen
Gösta Bystedt, dir, AB Electrolux

Gotthard Calissendorff, advokat, Carl
Swartling Advokatbyrå

Jan Ekman, bankdir, Svenska Handelsbanken

Göran Ennerfelt, dir, Axel Johnson AB

J Christer Ericsson, kapten, JCE-Gruppen AB

Per-Olof Eriksson, dir, Sandvik AB

Harry Faulkner, dir, Alfa Laval AB

Patric Fredell, dir, Siljans Sågverks AB

Jan Krylborn, dir, Småföretagens
Riksorganisation

Ernst Olaf Holm, dir, Sveriges

Köpmannaförbund

Gunnar Högberg, dir, Sveriges Redareförening

Bo Hampus Israelsson, dir, Sveriges Exportråd

Lennart Johansson, tekn dr, AB SKF

Claes-Göran Källner, dir, Svenska
Bankföreningen

Sture Lindmark, dir, Grossistförbundet
Svensk Handel

Olof Ljunggren, dir, Svenska Arbetsgivare-
föreningen

Lars Nabseth, dir, Sveriges Industriförbund

Curt G Olsson, bankdir, Skandinaviska
Enskilda Banken

Richard Schönmeier, dir, Svenska Försäkrings-
bolags Riksförbund

Björn Svedberg, tekn dr, Telefonaktiebolaget
LM Ericsson, suppleant av ICCs Råd

Sven Swarting, dir, Stockholms Handels-
kammare

Johan Söderberg, ekon dr, Förvaltnings AB
Ratos, suppleant av ICCs Råd

Tom Wachtmeister, direktör, Atlas Copco AB

Sven Wallgren, dir, Esselte AB, suppleant av
ICCs Råd

Claes Wendt, dir, Sveriges Handelsagenters
Förbund

Bo Wergens, dir, Skogsindustrierna - Svenska
Cellulosa- o Pappersbruksföreningen

Christer Zetterberg, bankdir, PKbanken

Karl Erik Åman, dir, Karl E Åman &
Partners AB

Resultaträkning för år 1988

Intäkter	1988	1987
Medlemsavgifter.....	479.850	459.150
Utdelningar.....	123.730	103.100
Räntor.....	270.989	372.871
Vinst vid avyttring av aktier.....	<u>142.372</u>	<u>-</u>
	<u>1.016.941</u>	<u>935.121</u>
 Kostnader		
Löner och personalkostnader.....	150.143	136.189
Sociala kostnader.....	71.598	64.698
Kontorskostnader.....	48.136	44.110
Avgift till ICC, Paris.....	34.798	33.514
Resor.....	35.762	43.993
Hyra.....	29.086	22.481
Övriga omkostnader.....	55.111	48.465
Aktiemarknadsnämnden.....	12.000	-
Avsättning för utfäst ICC-möte 1989.....	48.000	-
Skatter.....	<u>141.818</u>	<u>124.043</u>
	<u>-626.452</u>	<u>-517.493</u>
 Årets resultat	 <u>390.489</u>	 <u>417.628</u>

Balansräkning per 1988-12-31

Tillgångar	1988-12-31	1987-12-31
Omsättningstillgångar		
Kassa och bank	2.387.671	3.450.932
Aktier (Not 1)	2.782.834	2.568.720
Fordran Svenska ICC-Kommitténs Service AB	595.219	-
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	-	9.550
Skattefordran	<u>152.775</u>	<u>373.780</u>
.....	5.918.499	6.402.982
 Anläggningstillgångar		
Reversfordringar	-	250.000
Aktier i dotterbolag Svenska ICC-Kommitténs Service AB	50.000	50.000
ICC, Paris	<u>1</u>	<u>1</u>
.....	50.001	300.001
 Summa tillgångar	<u>5.968.500</u>	<u>6.702.983</u>
 Skulder och eget kapital		
Kortfristiga skulder		
Skuld Svenska ICC-Kommitténs Service AB	-	1.173.329
Interimsskulder	357	-
Avsättning för utfäst ICC-möte 1989	48.000	-
Kongressfond	<u>436.017</u>	<u>436.017</u>
.....	484.374	1.609.346
 Reserverade medel		
Insamlade medel	3.565.837	3.565.837
 Eget kapital		
Grundkapital	18.500	18.500
Dispositionsfond	1.509.300	1.091.672
Periodens resultat	<u>390.489</u>	<u>417.628</u>
.....	1.918.289	1.527.800
 Summa skulder och eget kapital	<u>5.968.500</u>	<u>6.702.983</u>
 Ställda pantar	Inga	Inga
Ansvarsförbindelser	Inga	Inga

Not 1

Börsvärdet 1988-12-31 uppgick till 4.417.300

Stockholm den 6 mars 1989

Peter Wallenberg

Curt Nicolin

Staffan Jerneck

Vår revisionsberättelse beträffande denna årsredovisning har avgivits den 17 mars 1989

Jan Åke Magnuson
Aukt Revisor

Christer Leijonhufvud

Revisionsberättelse

I egenskap av revisorer i Internationella Handelskammarens Svenska Nationalkommitté för år 1988 får vi härmed avgiva följande revisionsberättelse.

För fullgörande av vårt uppdrag har vi granskat arbetsutskottets årsredovisning, tagit del av protokoll och andra handlingar som lämnar upplysning om Kommitténs ekonomi och förvaltning samt i övrigt vidtagit de granskningsåtgärder vi ansett erforderliga.

Anledning till anmärkning föreligger inte i avseende på de till oss överlämnade redovisningshandlingarna, Kommitténs bokföring, inventeringen av dess tillgångar eller beträffande förvaltningen i övrigt. Vi tillstyrker att årsmötet beviljar arbetsutskottet ansvarsfrihet för 1988 års förvaltning.

Stockholm den 17 mars 1989

Jan Åke Magnuson
Aukt Revisor

Christer Leijonhufvud

Årsredovisning för år 1988

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Svenska ICC-kommitténs Serviceaktiebolag får härmed överlämna årsredovisning för verksamheten 1988.

Aktierna ägs av Internationella Handelskammarens (ICC) Svenska Nationalkommitté.

Serviceaktiebolaget tillhandahåller service för de organisationer och företag, som är anslutna till Internationella Handelskammarens (ICC) Svenska Nationalkommitté. Detta innebär framför allt:

- Information om verksamheten inom Internationella Handelskammaren (ICC) och det ytterst omfattande arbete som sker vid huvudkontoret i Paris genom ICCs råd, styrelse, kommissioner, kommittéer och arbetsgrupper. Särskild uppmärksamhet ägnas de policies, rekommendationer och riktlinjer som ICC utarbetar och som har betydelse för det internationella näringslivet.
- Information om arbetet inom den svenska nationalkommitténs arbetsutskott (= styrelse) och de mycket aktiva referensgrupperna. Redogörelse lämnas för de uppvaktningar, som nationalkommittén genomfört i Sverige för att sprida kunskap om de policies, som ICC antagit.
- Service åt svenska experter som deltar i ICCs skilda kommissioner, kommittéer och arbetsgrupper i Paris samt i Nationalkommitténs referensgrupper. Ett sjuttiofem svenskar deltog i överläggningar i Paris under det gångna året. I referensgrupperna i Sverige deltog ungefär det dubbla antalet.
- Diskussioner och överläggningar med företrädare för medlemskretsens för att behandla remisser, och för att utarbeta och formulera svenska initiativ som tas upp i ICC.
- Marknadsföring av och deltagande i ICCs 8e konferens "Investing for Growth" som ägde rum i Istanbul den 21-23 september.
- Information om den kommande ICC-kongressen i Hamburg i slutet av juni 1990.
- Seminarier anordnade av Nationalkommittén om EG och framtiden, internationell skiljedom, den nya amerikanska handelslagen, industrileds tjänstehandel och Montreal midterm review om de resultat som uppnått i Uruguay-rundan.
- Information om och inbjudan till Nationalkommitténs årsmöte, vid vilket brittiske utrikesministern Sir Geoffrey Howe talade om Storbritanniens erfarenheter av EG-medlemskapet och förberedelserna för EGs interna marknad 1992.
- Information om ICCs skiljedomregler och verksamheten vid ICCs skiljedomstol.
- Publicering och marknadsföring av ICCs reviderade Grundregler för reklam och Regler för säljfrämjande åtgärder, som översatts och bearbetats till svenska.
- Information, tolkning och modernisering av internationella handelstermer.

- Försäljning och distribution av ICCs publikationer, dokument och informationsmaterial. Bland publikationerna kan nämnas:

- Incoterms 1980 och Guide to Incoterms 1980
- Internationella Handelskammarens enhetliga regler för inkasso och remburs samt svensk kommentar till ICCs rembursregler utarbetad av professor Jan Ramberg och bankdirektör P-G Persson
- Uniform Customs and Practice for Documentary Credits
- Uniform Rules for Contract Guarantees
- ICC Business Guide to the New Gatt Round
- Extraterritorial Application of National Law
- Uniform Rules of Conduct for Interchange of Trade Data by Teletransmission(UNCID)
- Documentary Credit Handbook
- Guide to Documentary Credit Operations
- Opinions of the ICC Banking Commission 1984-1986
- Bareboat Charter Registration
- ICC Rules of Conciliation and Arbitration och ICCs förliknings- och skiljedomsregler med kommentar av professor Lars Hjermer
- Key Words in International Trade
- Guide to Joint Ventures in the USSR
- Gratisexemplar till medlemmarna av "Export Director International" och "European Affairs 4/88".
-
- Information och marknadsföring av konferenser och seminarier som arrangerats av ICC. Här redovisas ett axplock:

- International commercial arbitration (validity and arbitral agreements, ICC arbitral proceedings, the taking of evidence in the arbitral proceedings, the arbitral process and the independence of arbitrators, challenge and enforcement of arbitral awards)
- Legal aspects of international art trade
- Airline computer reservation systems
- Pre-shipment inspection
- The GATT agreement on customs valuation
- Export credit insurance: new trends and future prospects
- Challenges and opportunities facing the freight transport industry: the 1992 horizon and beyond
- How can the producer finance his film?
- Resolving extraterritoriality conflicts in an interdependent world economy
- Joint ventures in the USSR: prospects and problems
- Liability to passengers in international air transport
- 11th ICC banking conference: the role of banks in promoting investments

Under verksamhetsåret har antalet anställda uppgått till i genomsnitt 3,9 (4,3) personer. Staffan Jerneck var verkställande direktör. Lönerna och ersättningar har utgått till verkställande direktören med kronor 461.446 (384.113) och till övriga anställda med kronor 627.973 (620.814). Inget arvode har utgått till styrelsen.

Beträffande resultatet av servicebolagets verksamhet och dess ställning per 1988-12-31 hänvisas till nedanstående resultat- och balansräkning.

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Till bolagsstämmans förfogande står följande medel:

Balanserade vinstmedel	445.836
Årets vinst	340.707

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att till förfogande stående vinstmedel, kronor 786.543, överförs i ny räkning.

Resultaträkning för år 1988

Rörelsens intäkter	1988	1987
Fakturerad försäljning	4.500.745	3.599.056
Övriga intäkter.....	<u>591.441</u>	<u>450.211</u>
.....	5.092.186	4.049.267
 Rörelsens kostnader		
Personalkostnader.....	1.626.096	1.476.736
Resor.....	360.733	340.461
Avgift till ICC, Paris.....	255.184	245.772
Övriga kostnader	<u>1.520.963</u>	<u>1.041.676</u>
.....	-3.762.976	-3.104.645
 Rörelseresultat före avskrivningar	1.329.210	944.622
Avskrivningar.....	<u>- 166.163</u>	<u>-164.625</u>
Rörelseresultat efter avskrivningar	<u>1.163.047</u>	<u>779.997</u>
 Finansiella intäkter och kostnader		
Ränteintäkter.....	149.702	17.757
Räntekostnader	<u>- 30.641</u>	<u>- 7.030</u>
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	1.282.108	790.724
 Särskilda kostnader		
Avsättning för utfäst ICC-möte 1989	- 352.000	-
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt.....	930.108	790.724
 Bokslutsdispositioner		
Förändring av resultatutjämningsfond	- 16.884	- 201.000
Avsättning till allmän investeringsfond.....	<u>- 200.000</u>	<u>-</u>
Resultat före skatt.....	713.224	589.724
Skatt	<u>- 372.517</u>	<u>- 281.577</u>
 Årets resultat	<u>340.707</u>	<u>308.147</u>

Balansräkning per 1988-12-31

Tillgångar	1988-12-31	1987-12-31
Omsättningstillgångar		
Kassa och bank	3.420.934	291.883
Kundfordringar	38.562	4.270
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	173.854	153.639
Övriga fordringar	12.198	75.128
ICCs Svenska Nationalkommitté	-	<u>1.173.329</u>
	<u>3.645.548</u>	1.698.249
 Spärrkonto hos Riksbanken		
För allmän investeringsfond	-	104.250
För särskild investeringsfond	<u>45.000</u>	<u>61.000</u>
	45.000	165.250
 Anläggningstillgångar		
Maskiner och inventarier (Not 1)	<u>320.903</u>	<u>215.615</u>
 Summa tillgångar	<u>4.011.451</u>	<u>2.079.114</u>
 Skulder och eget kapital		
Kortfristiga skulder		
ICCs Svenska Nationalkommitté	595.219	-
Leverantörsskulder	711.364	301.949
Skatteskulder	633.696	264.589
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	330.314	689.532
Övriga kortfristiga skulder	79.431	71.208
Avsättning för utfäst ICC-möte 1989	<u>352.000</u>	-
	<u>2.702.024</u>	<u>1.327.278</u>
 Obeskattade reserver		
Resultatutjämningsfond	217.884	201.000
Allmän investeringsfond	200.000	-
Särskild investeringsfond	<u>45.000</u>	<u>45.000</u>
	462.884	246.000
 Eget kapital		
Bundet eget kapital		
Aktiekapital		
(500 aktier nom. à 100:-)	50.000	50.000
Reservfond	10.000	10.000

Fritt eget kapital		
Balanserad vinst	445.836	137.689
Periodens resultat	<u>340.707</u>	<u>308.147</u>
	846.543	505.836
Summa skulder och eget kapital	<u>4.011.451</u>	<u>2.079.114</u>
 Ställda panter.....	 Inga	 Inga
 Ansvarsförbindelse	 Villkorat	 Villkorat
	aktieägar-	aktieägar-
	tillskott	tillskott
	115.000 kr	115.000 kr
 Not 1 Maskiner och inventarier		
	1988-12-31	1987-12-31
Anskaffningsvärde.....	1.062.220	790.769
Akkumulerade avskrivningar	<u>- 741.317</u>	<u>- 575.154</u>
Bokfört belopp	<u>320.903</u>	<u>215.615</u>

Avskrivningar har under 1988 gjorts med 20 % på anskaffningsvärdet (f.å. 20 %)

Stockholm den 6 mars 1989

Peter Wallenberg

Sven Swarting

Staffan Jerneck

Verkställande
direktör

Vår revisionsberättelse beträffande denna årsredovisning har avgivits den 17 mars 1989

Jan Åke Magnuson
Aukt revisor

Christer Leijonhufvud

Revisionsberättelse

för Svenska ICC-Kommitténs Serviceaktiebolag

Vi har granskat årsredovisningen, räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för räkenskapsåret 1988. Granskningen har utförts enligt god revisionssed.

Årsredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker,
att resultaträkningen och balansräkningen fastställs,
att vinsten disponeras i enlighet med förslaget i förvaltningsberättelsen samt
att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 17 mars 1989

Jan Åke Magnuson
Auktoriserad revisor

Christer Leijonhufvud

**SVENSKA
NATIONALKOMMITTÉNS
REPRESENTANTER I SKILDA
ORGAN INOM
INTERNATIONELLA
HANDELSKAMMAREN**

810 COUNCIL

Curt Nicolin, tekn dr, ASEA AB, Nationalkommitténs ordf
Bo Rydin, dir, Svenska Cellulosa AB SCA, Nationalkommitténs vice ordf
Peter Wallenberg, ekon dr, Skandinaviska Enskilda Banken, Nationalkommitténs kassaförvaltare (ICCs Vice President 1987-1988 President fr o m 1989-01-01)
Björn Svedberg, tekn dr, Telefonaktiebolaget L M Ericsson, suppleant
Johan Söderberg, ekon dr, Förvaltnings AB Ratos, suppleant
Sven Wallgren, dir, Esselte AB, suppleant

825 EXECUTIVE BOARD

Curt Nicolin, tekn dr, ASEA AB (1986-1988)
Peter Wallenberg, ekon dr, Skandinaviska Enskilda Banken (ICCs Vice President 1987-1988, President fr o m 1989-01-01)

851-1 STANDING GROUP - NATIONAL COMMITTEES OF THE ICC

Staffan Jerneck, generalsekreterare, ICCs Svenska Nationalkommitté

101 COMMISSION ON INTERNATIONAL MONETARY RELATIONS

Lars-Erik Thunholm, fil dr, Skandinaviska Enskilda Banken (kommissionens vice ordf)
Rune Barnéus, bankdir, Nordbanken
Olle Cederlund, dir, Sandvik AB
Gunnar Eliasson, doc, Industriens Utredningsinstitut
Lennart Holmström, dir, AB Fortos
Anders Ljungh, dir, Svenska Handelsbanken
Olof Sjöström, dir, Gyllenhammar & Partners AB

101-23-1 WORKING PARTY ON NEW FINANCIAL INSTRUMENTS AND METHODS

Olle Lindgren, bankdir, Skandinaviska Enskilda Banken

103 COMMISSION ON INTERNATIONAL TRADE POLICY

Hans Swedberg, dir, Utlandsservice AB (kommissionens vice ordf)
Helge Berg, dir, Sveriges Industriförbund
Thomas Hagdahl, dir, Sveriges Industriförbund
Tell Hermanson, dir, Stockholms Handelskammare
Simon Liliedahl, dir, AB Electrolux
Sture Lindmark, dir, Grossistförbundet Svensk Handel
Rune Smedman, dir, Johnson Line AB
Johan Stenberg, dir, Nordbanken
Gudrun Waldenström, dir, Grossistförbundet Svensk Handel
Claes Wendt, dir, Sveriges Handelsagenters Förbund

103-4 COMMITTEE ON MULTILATERAL TRADE NEGOTIATIONS

Hans Swedberg, dir, Utlandsservice AB (kommitténs ordf)
Thomas Hagdahl, dir, Sveriges Industriförbund
Tell Hermanson, dir, Stockholms Handelskammare
Rune Landin, dir, AB Volvo
Magnus Lemmel, dir, Telefonaktiebolaget LM Ericsson
Claes Wendt, dir, Sveriges Handelsagenters Förbund
Gudrun Waldenström, dir, Grossistförbundet Svensk Handel

103-5 COMMITTEE ON AGRICULTURE AND COMMODITIES

Arne Gabrielsson, dir, Sveriges Livsmedelsindustriförbund
Erik Herland, dir, Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)

103-22 JOINT WORKING PARTY - OBSTACLES TO INTERNATIONAL TRADE IN SERVICES

Hans Swedberg, dir, Utlandsservice AB
(arbetsgruppens ordf)
Gunvor Almén, dir, Tjänsteförbundet
Kristofer Erlandsson, pol mag, Sveriges Industriförbund
Sture Lindmark, dir, Grossistförbundet
Svensk Handel
Olof Sjöström, dir, Gyllenhammar & Partners AB

103-28 WORKING PARTY - GOVERNMENT PROCUREMENT

Magnus Lemmel, dir, Telefonaktiebolaget LM Ericsson

103-30 TRADE-RELATED INVESTMENT MEASURES (TRIMs)

Kristofer Erlandsson, pol mag, Sveriges Industriförbund

104 TASK FORCE ON PRIVATISATION

Curt Nicolín, tekn dr, ASEA AB (arbetsgruppens ordf)

121 COMMISSION ON INSURANCE

Lars G Göransson, dir, Sveriges Industriförbund
Gunnar Hjertquist, dir, Sjöassuradörernas Förening
Ulf Nordblad, dir, UniRisk/Tillinghast
Alf-Erik Norén, dir, ASEA Brown Boveri AB
Richard Schönmeier, dir, Svenska Försäkringsbolags Riksförbund
Bo Wahllöf, dir, Försäkrings AB Skandia
Bengt Westergren, dir, Försäkringsbolaget New Hampshire(AIG)
Jonas Åkerman, dir, Stockholm-Saltsjön AB

121-30 WP ON LIBERALISATION OF INSURANCE SERVICES IN GATT

Gunnar Hjertquist, dir, Sjöassuradörernas Förening
Jonas Åkerman, dir, Stockholm-Saltsjön AB

121/210 JOINT WORKING PARTY ON INSURANCE/ENVIRONMENT ISSUES

Allert Alverborg, dir, Trelleborg AB

180 COMMISSION ON TAXATION

Sven-Olof Lodin, prof, Sveriges Industriförbund

Allan Stenshamn, adv, Advokatfirman Lagerlöf

Peter Sundgren, dir, Institutet för Utländsk Rätt

Michael Ramm-Ericson, adv, Advokatfirman Hägglund & Ramm-Ericson HB

191 COMMISSION ON MULTINATIONAL ENTERPRISES AND INTERNATIONAL INVESTMENTS

Hugo Lindgren, bankdir, Skandinaviska Enskilda Banken (kommissionens vice ordf)

Thomas Hagdahl, dir, Sveriges Industriförbund

Lennart Johansson, tekn dr, Aktiebolaget SKF

Hans-Göran Myrdal, fil lic, Svenska Arbetsgivareföreningen

Hans Werthén, tekn dr, AB Electrolux

191-24 ICC/IOE WORKING PARTY - UN CODE OF CONDUCT FOR TRANSNATIONAL CORPORATIONS

Hugo Lindgren, bankdir, Skandinaviska Enskilda Banken

191-27 WP "ACTIVITIES OF MNEs WORKING IN SOUTH AFRICA"

Åke Magnusson, fil dr, Aktiebolaget SKF

191-28 WORKING PARTY ON THE PROMOTION OF FOREIGN PRIVATE INVESTMENT TO DEVELOPING COUNTRIES

Hugo Lindgren, bankdir, Skandinaviska Enskilda Banken (arbetsgruppens ordf)

210 COMMISSION ON ENVIRONMENT

Torsten Andersson, dir, Svenska Petroleum Institutet

Richard Almgren, bitr dir, Sveriges Industriförbund

Lars A Bern, tekn dr, AB Ångpanneföreningen

Torbjörn Winberg, dir, Alfa-Laval AB

222 COMMISSION ON ENERGY

Kjell Högfelt, dir, ASEA AB (kommissionens vice ordf t o m 1988-12-31)

Torsten Lindström, dir, ASEA AB (kommissionens vice ordf fr o m 1989-01-01)

Professor Tor Ragnar Gerholm, Stockholms Universitet (kommissionens rådgivare)

Harry Albinsson, prof, Sveriges Industriförbund

222-23 WORKING PARTY ON THIRD WORLD ENERGY FINANCE

Sten Westerberg, bankdir, Enskilda Fondkommission (arbetsgruppens ordf)

225 COMMISSION ON LAW AND PRACTICES RELATING TO COMPETITION

Bo Davidsson, förbundsjurist, Sveriges Industriförbund

Ulf Magnusson, dir, AB Electrolux

Hans Stenberg, doc, Institutet för Utländsk Rätt

Göran Westlund, dir, Kooperativa förbundet (KF)

Anders Åberg, dir, Trygg-Hansa

240 COMMISSION ON MARKETING - ADVERTISING AND DISTRIBUTION

Karl Erik Åman, dir, Karl E Åman & Partners AB (kommissionens vice ordf)

Sten Tengelin, jur dr, Institutet mot Mutor (kommissionens rapportör t o m 1988-12-31)

Anders Stenlund, dir, Sveriges Industriförbund (kommissionens rapportör fr o m 1989-01-01)

Mikael Ankers, dir, Sveriges Köpmannaförbund

Hans Berggårdh, dir, ICA-Förbundet

Lars Bunge-Meyer, dir, Svenska PR-Byrån AB

Per-Magnus Emilsson, dir, KREABgruppen

Rolf Ericsson, dir, Securitas Norra Sverige AB

Ingvar Jonsson, dir, Svenska Unilever Förvaltnings AB

Bertil Klinte, dir, TS Förvaltnings AB

Svante Sköldberg, dir, Annonsörföreningen

Percy Willner, dir, Kooperativa förbundet (KF)

240/ 460-21 WORKING PARTY - PRODUCT LIABILITY

Sten Junker, dir, Alfa-Laval AB

240-34 WORKING PARTY - IMPLEMENTATION OF ICC CODES ON ADVERTISING PRACTICE

Sten Tengelin, jur dr, Institutet mot Mutor (arbetsgruppens ordf)

250-24 WORKING PARTY - INTERGOVERNMENTAL ACTION AFFECTING BUSINESS IN THE MARKETING FIELD

Sten Tengelin, jur dr, Institutet mot Mutor (arbetsgruppens rapportör t o m 1988-12-31)

Anders Stenlund, dir, Sveriges Industriförbund

310 COMMISSION ON AIR TRANSPORT

Sven Brise, dir (kommissionens rapportör)

Lars Enkler, dir, SAS

Sten Grotenfelt, dir, Cargolux Airlines Int S A

Lars Kritz, dir, Sveriges Industriförbund

Staffan Larsson, dir, SAS Cargo

Lars-Olof Nordström, dir, Skandia International Insurance Corporation

Annika Ortmark, dir, Näringslivets Affärsreseförening

Claes Orwallius, dir, Västsvenska Handelskammaren

Johan Söderberg, ekon dr, Förvaltnings AB Ratos

Jan Widlund, adv, Advokatfirman Vinge AB

310-2 WORKING PARTY - AIR LAW

Sven Brise, dir

310-21 BUSINESS TRAVEL BY AIR

Annika Ortmark, dir, Näringslivets Affärsreseförening

321 COMMISSION ON SEA TRANSPORT

Hans Christner, dir, Johnson Line AB

Lars Kritz, dir, Sveriges Industriförbund

Lars Lindfelt, dir, Assuransföreningen

Curt Stjernlöf, dir, Promoveo International AB

Johan Söderberg, ekon dr, Förvaltnings AB Ratos

Bo Wahllöf, dir, Försäkrings AB Skandia

321-24 AD HOC WP "SHIPPING POLICY"

Lars Kritz, dir, Sveriges Industriförbund

321-32 TASK FORCE "LIABILITY FOR THE CARRIAGE OF GOODS BY SEA"

Jan Ramberg, prof, Stockholms Universitet (arbetsgruppens vice ordf)

**355-10-1 AD HOC WORKING PARTY ON
STANDARD TRADING CONDITIONS FOR
FREIGHT FORWARDERS**

Stefan Osvald, dir, Bilspedition/Scansped AB
Johan Söderberg, ekon dr, Förvaltnings AB
Ratos

373 COMMISSION ON COMPUTING, TELECOMMUNICATIONS AND INFORMATION POLICIES

Björn Svedberg, tekn dr, Telefonaktiebolaget
L M Ericsson (kommissionens ordf fr o m
1989-01-01)

Karl-Axel Lunell, dir, Telefonaktiebolaget
LM Ericsson (kommissionens vice ordf)
Curt Andersson, bitr dir, Sveriges Industriför-
bund

Lars Arosenius, tekn lic, IBM Svenska AB
Stefan Bernhard, adv, Advokatfirman
Lagerlöf

Hans Iwan Bratt, dir, Leverantörföreningen
Kontors- och Datautrustning (LKD)
Jan Freese, dir, Sveriges Industriförbund
Roland Linderöth, dir, Volvo Data AB

373-21 WORKING PARTY - TELECOMMUNICATIONS

Curt Andersson, bitr dir, Sveriges Industriför-
bund

Roland Linderöth, dir, Volvo Data AB
P O Åkerberg, dir, Telefonaktiebolaget L M
Ericsson

373 - WORKING PARTY - NETWORK SECURITY

Jan Freese, dir, Sveriges Industriförbund (ar-
betsgruppens ordf)

373-25 AD HOC STUDY GROUP "MONITORING THE EEC GREEN PAPER"

Olle Wikström, Telefonaktiebolaget L M
Ericsson

373 - WORKING PARTY - TELECOMMUNICATIONS TARIFFS

Tommy Sundel, chef för tekn avd, SEB Data,
Skandinaviska Enskilda Banken

**399 COMMITTEE ON REGULATIONS
AND PROCEDURES IN INTERNATIONAL
TRADE**

Rune Henäng, dir, Sveriges Industriförbund
Tell Hermanson, dir, Stockholms Handels-
kammare

399-23 WORKING PARTY - CUSTOMS VALUATION

Rune Henäng, dir, Sveriges Industriförbund

400 COURT OF ARBITRATION

Carl-Åke Hedqvist, dir, Nordisk Transport &
Spedition S A (domstolens vice ordf)
Sigvard Jarvin, Attorney-at-Law, Law Offices
of S.G. Archibald

420 COMMISSION ON INTERNATIONAL ARBITRATION

Gotthard Calissendorff, adv, Carl Swartling
Advokatbyrå

Sven Ersman, Attorney-at-Law, Surrey &
Morse

Ulf Franke, dir, Stockholms Handelskammare
Lars Göthlin, dir, Nobel Industrier Sverige AB
Carl-Åke Hedqvist, dir, Nordisk Transport &
Spedition S A

Hans Herrlin, adv, Gedda & Ekdahl Advokat-
byrå

Lars Hjermer, prof, Stockholms Universitet
Sigvard Jarvin, Attorney-at-Law, Law Offices
of S.G. Archibald

Gunnar Lagergren, f riksmarskalk

420-4 WORKING PARTY - MULTI-PARTY ARBITRATION

Hans Herrlin, adv, Gedda & Ekdahl Advokat-
byrå

420-7 WORKING PARTY - ARBITRAL REFEREE

Ulf Franke, dir, Stockholms Handelskammare

420-9 WP - INTERIM AND PARTIAL AWARDS

Lars Hjermer, prof, Stockholms Universitet

420- WP - ICC STANDARD ARBITRATION CLAUSE

Hans Herrlin, adv, Gedda & Ekdahl Advokat-
byrå

450 COMMISSION ON INDUSTRIAL PROPERTY

Stefan Bernhard, adv, Advokatfirman

Lagerlöf

Lennart Grabe, dir, Telefonaktiebolaget L M Ericsson

Ivan Hjertman, Patent Counsel, AB Astra

Annika Ryberg, förbundsjurist, Sveriges Industriförbund

Lennart Sjöö, övering, Inter Innovation AB

450-2 STANDING GROUP ON PATENTS

Lennart Sjöö, övering, Inter Innovation AB

450-3 STANDING GROUP - TRADEMARKS

Lennart Sjöö, övering, Inter Innovation AB

Bo Wretling, fil mag, AB Astra

450-29 JOINT WP ON INTELLECTUAL PROPERTY ISSUES AND THE GATT (TRIPs)

Annika Ryberg, förbundsjurist, Sveriges Industriförbund

450-30 WORKING PARTY ON INTEGRATED CIRCUITS AND SOFTWARE TECHNOLOGY

Stefan Bernhard, adv, Advokatfirman

Lagerlöf (arbetsgruppens ordf)

456 COUNTERFEITING INTELLIGENCE BUREAU (CIB)

Göran Bernhoff, dir, AB Orrefors Glasbruk
(styrelseled i CIB)

460 COMMISSION ON INTERNATIONAL COMMERCIAL PRACTICES

Gunnar Lagergren, f riksmarskalk (kommissionens hedersordf)

Lars Hjerner, prof, Stockholms Universitet
(kommissionens vice ordf)

Ulf Franke, dir, Stockholms Handelskammare

Lars Göthlin, chefsjurist, Nobel Industrier Sverige AB

Hans Kristensen, civilingenjör, VBB

Jan Persson, dir, Sveriges Industriförbund

Hans Stenberg, doc, Institutet för Utländsk Rätt

Torbjörn Spector, bitr dir, Stockholms Handelskammare

Leif Thorsson, adv, Carl Swartling Advokatbyrå

460-6 WORKING PARTY ON RESERVATION OF TITLE

Hans Sandberg, dir, Atlas Copco AB

460-7 WORKING PARTY ON LIQUIDATED DAMAGES AND PENALTY CLAUSES

Lars Hjerner, prof, Stockholms Universitet
(arbetsgruppens ordf)

460/ 470-1 JOINT WP GUARANTEES

Lars Hjerner, prof, Stockholms Universitet

462 WORKING PARTY - TRADE TERMS

Jan Ramberg, prof, Stockholms Universitet

470 COMMISSION ON BANKING TECHNIQUE AND PRACTICES

Leif Andersson, bankdir, SEB International

Carl Gustaf De Geer, adv, Carl Swartling Advokatbyrå

Peder Hammarskiöld, adv, Advokatfirman Lagerlöf

Ulla Lundquist, dir, Svenska Bankföreningen

P G Persson, bankdir, Svenska Handelsbanken

Jan Ramberg, prof, Stockholms Universitet

Christian Wegenius, bitr dir, Stockholms Handelskammare

470-34 AD HOC DISCUSSION GROUP - SECURITIES MARKETS

Tom Hård, dir, Nämnden för Aktiemarknadsfrågor

550 INTERNATIONAL BUREAU OF CHAMBERS OF COMMERCE (IBCC) - STEERING COMMITTEE

Sven Swarting, dir, Stockholms Handelskammare

550-1 WORKING PARTY - ATA/ITI SYSTEMS

Tell Hermanson, dir, Stockholms Handelskammare

550-23 WORKING PARTY - COOPERATION BETWEEN CHAMBERS OF COMMERCE OF DEVELOPING AND INDUSTRIALIZED COUNTRIES

Sven Swarting, dir, Stockholms Handelskammare

555 EAST-WEST COMMITTEE

Sven Gustavsson, dir, Alfa-Laval AB
Bengt Hammarskiöld, dir, Axel Johnson
Trade AB

Sture Lindmark, dir, Grossistförbundet
Svensk Handel

Åke Myrlöv, dir, Sveriges Exportråd
Nicolai Vestersten, dir, KF Procordia International AB

**555-21 WORKING PARTY - BANKING
TECHNIQUE AND PRACTICE OF THE
EAST-WEST COMMITTEE**

P G Persson, bankdir, Svenska Handelsbanken

**555-22 WORKING PARTY - PRACTICAL
MEANS OF FOSTERING EAST-WEST TRA-
DE**

Hans Herrlin, adv, Gedda & Ekdahl Advokat-
byrå

Åke Myrlöv, dir, Sveriges Exportråd

**555-23 WORKING PARTY - EAST-WEST
ATA EXPERTS**

Tell Hermanson, dir, Stockholms Handels-
kammare

**555-25 WORKING PARTY "ARBITRATION"
OF THE EAST/WEST COMMITTEE**

Hans Herrlin, adv, Gedda & Ekdahl Advokat-
byrå

**555-30 WORKING PARTY - USSR/ICC TASK
FORCE "JOINT VENTURES BETWEEN THE
USSR AND THE INDUSTRIALIZED MAR-
KET ECONOMY COUNTRIES**

Bengt Hammarskiöld, dir, Axel Johnson
Trade AB

**610-2 ICC PUBLISHING S.A. - EDITORIAL
BOARD**

Staffan Jerneck, generalsekreterare, ICCs
Svenska Nationalkommitté

NATIONALKOMMITTENS REFERENSGRUPPER

Valutapolitik

Lars-Erik Thunholm, fil dr, Skandinaviska
Enskilda Banken (referensgruppens ordf)
Rune Barnéus, bankdir, Nordbanken
Olle Cederlund, dir, Sandvik AB
Gunnar Eliasson, doc, Industriens Utrednings-
institut
Lennart Holmström, dir, AB Fortos
Anders Ljungh, dir, Svenska Handelsbanken
Olof Sjöström, dir, Gyllenhammar &
Partners AB
Kerstin Stenberg, bankdir, PKbanken

Handelspolitik

Hans Swedberg, dir, Utlandsservice AB (refe-
rensgruppens ordf)
Gunvor Almén, dir, Tjänsteförbundet
Leif Belfrage, ambassadör, PKbanken
Leif Edvinsson, dir, Consultus International
AB
Kristofer Erlandsson, pol mag, Sveriges Indu-
striförbund
Lars-Gunnar Flemström, dir, ASEA Brown
Boveri AB
Arne Gabrielsson, dir, Sveriges Livsmedelsin-
dustriförbund
Thomas Hagdahl, dir, Sveriges Industriför-
bund
Kai Hammerich, dir, SAAB-SCANIA AB
Erik Herland, dir, Lantbrukarnas Riksför-
bund (LRF)
Tell Hermanson, dir, Stockholms Handels-
kammare
Lars-Olof Hjalmar, dir, Siemens AB
Gunnar Hjertquist, dir, Sjöassuradörernas
Förening
Hans Johnsson, dir, Atlas Copco AB
Rune Landin, dir, AB Volvo
Birgitta Laurent, jur kand, Svenska Arbets-
givareföreningen
Magnus Lemmel, dir, Telefonaktiebolaget
L M Ericsson
Sten Lindgren, dir, Sveriges Mekanförbund
Ingemar Nilsson, dir, Lantbrukarnas Riksför-
bund (LRF)
Bengt Rabaecus, ambassadör, Skogsindustrier-
na - Svenska Cellulosa- och Pappersbruks-
föreningen

Börje Risinggård, dir, Grossistförbundet
Svensk Handel
Lennart Siltberg, dir, Sukab AB
Rune Smedman, dir, Johnson Line AB
Johan Stenberg, bankdir, Nordbanken
Lars Söderberg, dir, HAB Mercator
Gudrun Waldenström, dir, Grossistförbundet
Svensk Handel
Claes Wendt, Sveriges Handelsagenters För-
bund
Bo Wergens, dir, Skogsindustrierna - Svenska
Cellulosa- och Pappersbruksföreningen

Tjänster

Hans Swedberg, dir, Utlandsservice AB (refe-
rensgruppens ordf)
Gunvor Almén, dir, Tjänsteförbundet
Leif Edvinsson, dir, Consultus International
AB
Kristofer Erlandsson, pol mag, Sveriges Indu-
striförbund
Lars-Gunnar Flemström, dir, ASEA Brown
Boveri AB
Pieter Herneryd, dir, Sparbankernas Bank
Gunnar Hjertquist, dir, Sjöassuradörernas
Förening
Johan Stenberg, bankdir, Nordbanken
Lars Wesslau, dir, Försäkrings AB SIRIUS
Stig Wollroth, dir, Sveriges Exportråd
Jonas Åkerman, dir, Stockholm-Saltsjön AB

Försäkring

Kent Granlund, dir, Folksam
Lars G Göransson, dir, Sveriges Industriför-
bund
Gunnar Hjertquist, dir, Sjöassuradörernas
Förening
Ulf Nordblad, dir, Unirisk-Tillinghast
Alf-Erik Norén, dir, ASEA Brown Boveri AB
Richard Schönmeier, dir, Svenska Försäkrings-
bolags Riksförbund
Carl-Ivar Wahlin, dir, Njord Insurance Co Ltd
Bo Wahlöf, dir, Försäkrings AB Skandia
Lars Wesslau, dir, Försäkrings AB SIRIUS
Jonas Åkerman, dir, Stockholm-Saltsjön AB

Skatter

Bill Andréasson, dir, Nordstjärnan AB
Sven Buhre, civ ek, Nobel Industrier Sverige
AB

Gunnar Davidsson, dir, Skandinaviska Enskilda Banken
 Stig Fernehall, dir, Skanska AB
 Ulf Fredholm, dir, Skandinaviska Enskilda Banken
 Margareta Leijonhufvud, bankdir, PKbanken
 Sven-Olof Lodin, prof, Sveriges Industriförbund
 Björn Odhe, jur kand, Dr Philip Lemans Advokatbyrå
 Michael Ramm-Ericson, adv, Advokatfirman Hägglund & Ramm-Ericson HB
 Lennart Samuelson, dir, Nobel Industrier Sverige AB
 Allan Stenshamn, adv, Advokatfirman Lagerlöf
 Peter Sundgren, dir, Institutet för Utländsk Rätt
 Stephan Tolstoy, dir/Staffan Andersson, Price Waterhouse AB
 Börje Villard, dir, Institutet för Utländsk Rätt
 Niclas Virin, bankdir, Svenska Handelsbanken
 Per-Åke Wetterqvist, dir, Aktiebolaget SKF

Multinationella företag

Ola Carlsson, dir, Pharmacia AB
 Sven Gustavsson, dir, Alfa-Laval AB
 Thomas Hagdahl, dir, Sveriges Industriförbund
 Kai Hammerich, dir, SAAB-SCANIA AB
 Lennart Johansson, tekn dr, Aktiebolaget SKF
 Magnus Lemmel, dir, Telefonaktiebolaget LM Ericsson
 Carl Lindberg, dir, Sandvik AB
 Hugo Lindgren, bankdir, Skandinaviska Enskilda Banken
 Ulf Magnusson, dir, AB Electrolux
 Lars G Malmer, dir, Aktiebolaget SKF
 Hans-Göran Myrdal, fil lic, SAF
 Christer Rönnegård, dir, AB Tetra Pak
 Hans Sandberg, dir, Atlas Copco AB
 Hans Werthén, dir, AB Electrolux

Miljö

Lars Bern, tekn dr, AB Ångpanneföreningen (referensgruppens ordf)
 Richard Almgren, bitr dir, Sveriges Industriförbund
 Allert Alverborg, dir, Trelleborg AB
 Karl-Hugo Andersson, dir, Fläkt AB

Torsten Andersson, dir, Svenska Petroleum Institutet
 Jan Cardelius, dir, Skogsindustrierna - Svenska Cellulosa- och Pappersbruksföreningen
 Sigvard Höggren, dir, AB Volvo
 Ulf af Klintberg, adv, Carl Swartling Advokatbyrå
 Lars G Larsson, dir, Sveriges Industriförbund
 Sten Maartmaan, dir, Fläkt AB
 Torbjörn Winberg, dir, Alfa-Laval AB

Marknadsföring

Karl Erik Åman, dir, Karl E Åman & Partners AB (referensgruppens ordf)
 Iwan Ahlström, dir, Grossistförbundet Svensk Handel
 Bengt Ahrnstedt, dir, Margarinbolaget
 Göran Albinsson-Bruhner, redaktör, Svenska Dagbladet
 Mikael Ankers, dir, Sveriges Köpmannaförbund
 Hans Benndorf, informationschef, Skandia International Insurance Corporation
 Hans Berggårdh, dir, ICA AB
 Lars Bunge-Meyer, dir, Svenska PR-byrån AB
 Jan-Henrik Eliaeson, dir, Sveriges Reklamförbund
 Per-Magnus Emilsson, dir, KREABgruppen
 Rolf Ericsson, dir, Securitas Norra Sverige AB
 Ingvar Jonsson, dir, Svenska Unilever Förvaltnings AB
 Bertil Klinte, dir, TS Förvaltnings AB
 Folke Larsson, prof, Handels Forskningsinstitut
 Göran Liljegren, dir, MTC
 Anne Looström, dir, Sveriges Reklamförbund
 Marianne Reuterskiöld, dir, Sveriges Marknadsförbund
 Svante Sköldberg, dir, Annonsörföreningen
 Anders Stenlund, dir, Sveriges Industriförbund
 Sten Tengelin, jur dr, Institutet mot Mutor
 Percy Willner, dir, Kooperativa förbundet (KF)
 Patrik Åkesson, dir ass, Stockholms Handelskammare

Transporter luft/sjö

Mikael Bogdan, doc, Lunds Universitet
 Sven Brise, dir
 Hans Christner, dir, Johnson Line AB

Lars Enkler, dir, SAS
 Sten Grotenfelt, Cargolux Airlines Int S A
 Sten Göthberg, jur kand, Sveriges Redareförening
 Carl-Johan Jargenius, dir, Stockholms Handelskammare
 Lars Kritz, dir, Sveriges Industriförbund
 Staffan Larsson, dir, SAS Cargo
 Lars Lindfelt, dir/Lennart Delfs, dir, Assuransföreningen
 Lars Olof Nordström, dir, Skandia International Insurance Corporation
 Annika Ortmark, dir, Näringslivets Affärsreseförening
 Claes Orwallius, dir, Västsvenska Handelskammaren
 Jan Ramberg, prof, Stockholms Universitet
 Eddie Sterner, dir, Bilspeidition AB
 Curt Stjernlöf, dir, Promoveo International AB
 Johan Söderberg, ekon dr, Förvaltnings AB Ratos
 Jan Widlund, adv, Advokatfirman Vinge AB
 Bo Wahllöf, dir, Försäkrings AB Skandia

Data/tele

Björn Svedberg, tekn dr, Telefonaktiebolaget L M Ericsson (referensgruppens ordf r o m 1989-01-01)
 Karl-Axel Lunell, dir, Telefonaktiebolaget LM Ericsson (referensgruppens ordf t o m 1988-12-31)
 Curt Andersson, bitr dir, Sveriges Industriförbund
 Lars Arosenius, tekn lic, IBM Svenska AB
 Stefan Bernhard, adv, Advokatfirman Lagerlöf
 Björn Boldt-Christmas, dir, SAS
 Hans Iwan Bratt, dir/Björn Axelsson, Leverantörföreningen Kontors- och Datautrustning (LKD)
 Jan Freese, dir, Sveriges Industriförbund
 Thomas Glück, dir, Skandinaviska Enskilda Banken
 Roland Linderöth, dir, Volvo Data AB
 Paul Reinicke, överingenjör, SIS
 Max Setterwall, dir, Sveriges Elektroindustri-förening
 Tommy Sundel, chef för tekn avd, SEB Data, Skandinaviska Enskilda Banken
 Nils-Göran Svensson, dir, Näringslivets Telekommitté
 Lennart Tengroth, adv, Advokatfirman

Vinge AB
 Olle Wikström, Telefonaktiebolaget L M Ericsson
 Per-Olof Åkerberg, dir, Telefonaktiebolaget LM Ericsson

 Lars Dittmer, dir, Ericsson Business Communication AB
 Bengt Olof Malmberg, dir, Telefonaktiebolaget L M Ericsson (ingår i särskild arbetsgrupp ang STN/tredjepartstrafik)

Skiljedom

Gotthard Calissendorff, Carl Swartling Advokatbyrå
 Ulf Franke, dir, Stockholms Handelskammare
 Lars Göthlin, dir, Nobel Industrier Sverige AB
 Hans Herrlin, adv, Gedda & Ekdahl Advokatbyrå
 Lars Hjerner, prof, Stockholms Universitet
 Sigvard Jarvin, Attorney-at-Law, Law Offices of S.G. Archibald
 Hans Kristensen, civilingenjör, VBB AB
 Nils Mangård, hovrättsråd
 Sten Siljeström, dir
 Hans Gunnar Solerud, justitieråd
 J Gillis Wetter, adv, Wetter & Co AB

Immaterialrätt i GATT

Bo Aulin, förbundsjurist, Grossistförbundet Svensk Handel
 Lars Dahllöf, dir, Kemikontoret
 Tom Nordström, förbundsjurist, Sveriges Mekankförbund
 Annika Ryberg, förbundsjurist, Sveriges Industriförbund
 Hans Stenberg, doc, Institutet för Utländsk Rätt
 Patrik Åkesson, dir ass, Stockholms Handelskammare

Handelsrätt/handelsbruk

Ulf Franke, dir, Stockholms Handelskammare
 Lars Hjerner, prof, Stockholms Universitet
 Lars Göthlin, dir, Nobel Industrier Sverige AB
 Rune Henäng, dir, Sveriges Industriförbund
 Hans Kristensen, civilingenjör, VBB AB
 Jan Persson, dir, Sveriges Industriförbund
 Sten Siljeström, dir

Torbjörn Spector, bitr dir, Stockholms Handelskammare
Hans Stenberg, doc, Institutet för Utländsk Rätt
Leif Thorsson, adv, Carl Swartling Advokatbyrå

Kontraktsgarantier

Lars Hjerner, prof, Stockholms Universitet (referensgruppens ordf)
Bo Fredriksson, dir, Svenska Kreditförsäkrings AB
Olov Hertzman, dir, Svenska Försäkringsbolags Riksförbund
Sten Junker, dir, Alfa-Laval AB
Hans Kristensen, civilingenjör, VBB AB
Ulla Lundquist, dir, Svenska Bankföreningen
Ulf Magnusson, dir, Svenska Kreditförsäkrings AB
Alf-Erik Norén, dir, ASEA Brown Boveri AB
P G Persson, bankdir, Svenska Handelsbanken
Sten Siljeström, dir
Evert Skogsberg, dir/Johan Stålhand, dir, Skandinaviska Enskilda Banken
Verner Thorsen, adv, Advokatfirman Lagerlöf
Christian Wegenius, bitr dir, Stockholms Handelskammare

Incoterms

Jan Ramberg, prof, Stockholms Universitet (referensgruppens ordf)
Svante Blomqvist, dir, Sveriges Exportråd
Sture Dahlborn, dir, DaRoo International
Lars Edlund, dir, HB Elof Hansson
Rune Henäng, dir, Sveriges Industriförbund
Gunnar Hjertquist, dir, Sjöassuradörernas Förening
Rune Jerkås, dir, Ekman Liebig AB
P G Persson, bankdir, Svenska Handelsbanken
Hans Stenberg, doc, Institutet för Utländsk Rätt
Staffan Sundell, dir, ASG AB

Bankteknik

Leif Andersson, bankdir, SEB International
Carl-Gustaf De Geer, adv, Carl Swartling Advokatbyrå
Peder Hammariskiöld, adv, Advokatfirman Lagerlöf

Ulla Lundquist, bankdir, Svenska Bankföreningen
P G Persson, bankdir, Svenska Handelsbanken
Jan Ramberg, prof, Stockholms Universitet
Christian Wegenius, bitr dir, Stockholms Handelskammare

Börs och värdepapper

Claes Beyer, adv, AB Volvo
Bertil Bylund, bankdir, Enskilda Fondkommission
Jan Bökmark, bankdir, Skandinaviska Enskilda Banken
Ulf Franke, dir, Stockholms Handelskammare
Lennart Grabe, Telefonaktiebolaget L M Ericsson
Sigvard Heurlin, aukt rev, Öhrlings Revisionsbyrå AB
Lars Hjerner, prof, Stockholms Universitet
Kaj Hobér, adv, White & Case Advokat AB
Tom Hård, dir, Nämnden för Aktiemarknadsfrågor
Per Ola Jansson, dir, Svenska Fondhandlareföreningen
Lars Kinander, bankdir, Svenska Handelsbanken
Carl Eric Lindh, dir, Alfred Berg Fondkommission AB
Ulf Magnusson, dir, AB Electrolux
Tomas Nicolin, dir, E. Öhman J:or Fondkommission AB
Jan Persson, dir, Sveriges Industriförbund

Öst/väst

Bengt Ahlberg, bankdir, Skandinaviska Enskilda Banken
Sven Gustavsson, dir, Alfa-Laval AB
Bengt Hammariskiöld, dir, Axel Johnson Trade AB
Tell Hermanson, dir, Stockholms Handelskammare
Hans Herrlin, adv, Gedda & Ekdahl Advokatbyrå
Kaj Hobér, adv, White & Case Advokat AB
Jan Leijonhielm, byråchef, Öst Ekonomiska Byrån
Peter Lindberg, dir, Atlas Copco International AB
Karl E Messler, dir, Sandvik AB
Åke Myrlöv, dir, Sveriges Exportråd

Börje Risinggård, dir, Grossistförbundet
Svensk Handel
Bengt Skantze, dir, ABB ASEA Brown Boveri
Ltd
Erik Träff, bankdir, PKbanken

Nikolai Vestersten, dir, Procordia KF/International
Gösta Årnborg, dir, Svenska Handelsbanken

**NATIONALKOMMMITTÉNS SAMARBETS-
ORGAN MED NÄRINGSLIVETS DELEGA-
TION FÖR MARKNADSRÄTT**

Marknadsetiska rådet (MER)

Ledamöter

Hans Stenberg, doc, Institutet för Utländsk
Rätt, ordförande
Olov Hertzman, dir, Svenska Försäkrings-
bolags Riksförbund, vice ordförande
Karl-Erik Brandt, dir, Bröderna Brandt
Bil AB

Per-Magnus Emilsson, dir, KREABgruppen
Ewa Ericson, dir, Bohusbanken
Göran Nord, dir, ICA Essve AB
Lena Wennberg, dir, Sydsvenska Dagbladet

**Suppleanter (samtliga suppleanter ännu ej ut-
sedda)**

Kajsa Lindståhl, dir, Banco Fonder
Christer Sandahl, dir, Vingresor
Anders Stenlund, dir, Industriförbundet

icc

Internationella Handelskammarens (ICC) Svenska Nationalkommitté
Västra Trädgårdsgatan 9, Box 16050, 103 22 Stockholm, Tel 08-24 38 10, Telefax 08-11 31 15